

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2013.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ
Konsolidovani finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2013.
(Svi iznosi su prikazani u EUR, ukoliko nije navedeno drugačije)

OPŠTE INFORMACIJE	1
IZVJEŠTAJ REVIZORA	2
KONSOLIDOVANI BILANS USPJEHA	3
KONSOLIDOVANI BILANS STANJA	4
KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	5
KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	6
1. Opšte informacije	7
2. Pregled značajnih računovodstvenih politika	8
2.1 Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja	8
2.2 Konsolidacija	12
2.3 Uporedni podaci	13
2.4 Izvještavanje o segmentima	13
2.5 Preračunavanje stranih valuta	13
2.6 Nematerijalna sredstva	14
2.7 Nekretnine, postrojenja i oprema	14
2.8 Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava	15
2.9 Dugoročna finansijska sredstva	15
2.10 Zalihe	18
2.11 Potraživanja od kupaca	18
2.12 Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18
2.13 Akcijski kapital	18
2.14 Rezervisanja	19
2.15 Obaveze po kreditima	19
2.16 Obaveze prema dobavljačima	19
2.17 Tekući i odloženi porez na dobit	19
2.18 Primanja zaposlenih	20
2.19 Priznavanje prihoda	21
2.20 Subvencije	22
2.21 Troškovi pozajmljivanja	22
2.22 Ukidanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala	22
3. Upravljanje finansijskim rizikom	23
4. Ključne računovodstvene procijene i prosuđivanja	27
5. Poslovni segmenti	29
6. Nematerijalna ulaganja	29
7. Nekretnine, postrojenja i oprema	30
8. Dugoročna finansijska sredstva	33
9. Finansijski instrumenti	35
10. Zalihe	36
11. Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	37
12. Kratkoročni finansijski plasmani	38
13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	39
14. Kapital i rezerve	39
15. Dugoročna rezervisanja	41
16. Krediti	42

20

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ
Konsolidovani finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2013.
(Svi iznosi su prikazani u EUR, ukoliko nije navedeno drugačije)

17.	Odloženi prihodi	47
18.	Kratkoročne finansijske obaveze	47
19.	Kratkoročne obaveze iz poslovanja i druge obaveze	47
20.	Obaveze za poreze i doprinose	48
21.	Odložena poreska sredstva i obaveze	48
22.	Poslovni prihodi	50
23.	Ostali poslovni prihodi	50
24.	Sirovine i utrošeni materijali	51
25.	Troškovi primanja zaposlenih	51
26.	Ostali poslovni rashodi	52
27.	Finansijski prihodi/rashodi, neto	52
28.	Porez na dobit	53
29.	Zarada po akciji	53
30.	Potencijalne obaveze	53
31.	Poreski rizici	53
32.	Transakcije sa povezanim pravnim licima	54
33.	Događaji nakon datuma bilansa stanja	56

1
02

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Konsolidovani finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2013.

(Svi iznosi su prikazani u EUR, osim ako nije drugačije naznačeno)

OPŠTE INFORMACIJE

Odbor Direktora

Srđan Kovačević, predsjednik
Miodrag Čanović, član
Emilia Rio, član
Miodrag Radonjić, član
Mauro Miglio, član
Luca Angelo Allievi, član
Nikola Martinović, član

Sjedište Grupe

Vuka Karadžića 2
81400 Nikšić
Crna Gora

Banke

Crnogorska komercijalna banka
Erste Banka A.D. Podgorica
Hipotekarna Banka A.D. Podgorica
NLB Montenegro banka
Podgorička banka (Societe Generale)
Prva banka Crne Gore (Nikšićka Banka)
Komercijalna banka A.D. - Beograd
Piraeus Bank A.D.- Beograd
Societe Generale banka Srbija A.D.- Beograd

Revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Rimski trg 50
81000 Podgorica
Crna Gora

IZVJEŠTAJ REVIZORA

KONSOLIDOVANI BILANS USPJEHA

	Napomena	2013	2012
KONTINUIRANO POSLOVANJE			
POSLOVNI PRIHODI			
Poslovni prihodi	22	277.177.599	264.259.815
Ostali poslovni prihodi	23	3.103.089	21.619.738
		280.280.688	285.879.553
POSLOVNI RASHODI			
Sirovine i utrošeni materijal	24	(102.533.489)	(149.011.682)
Troškovi primanja zaposlenih	25	(50.844.377)	(53.731.592)
Troškovi amortizacije	6, 7	(30.254.108)	(29.214.233)
Ostali poslovni rashodi	26	(81.657.468)	(68.812.665)
		(265.289.442)	(300.770.172)
DOBIT IZ POSLOVANJA		14.991.246	(14.890.619)
Finansijski prihodi	27	14.074.839	14.913.409
Finansijski rashodi	27	(1.756.242)	(2.535.103)
Finansijski prihodi/(rashodi), neto		12.318.597	12.378.306
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		27.309.843	(2.512.313)
Porez na dobit	28	(2.153.194)	(2.992.072)
DOBIT/(GUBITAK) ZA GODINU koja se pripisuje		25.156.649	(5.504.385)
- Matičnom društvu		25.135.716	(5.621.482)
- Manjinskom udelu		20.933	117.097
OSNOVNE I RAZREĐENE ZARADE PO AKCIJI			
Iz redovnog poslovanja		0,2005	(0,0448)

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

IMOVINA	Napomena	2013	2012
STALNA IMOVINA			
Nematerijalna ulaganja	6	2.268.438	2.586.418
Nekretnine, postrojenja i oprema	7	827.545.380	825.173.161
Dugoročna finansijska sredstva	8, 9	28.175.497	28.244.969
Odložena poreska sredstva	21	6.950.000	7.100.000
UKUPNO STALNA IMOVINA		864.939.315	863.104.548
OBRтна IMOVINA			
Zalihe	10	24.114.033	26.006.668
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	11	126.991.903	125.042.320
Kratkoročni finansijski plasmani	12	103.484.112	47.415.612
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	13	27.498.435	30.296.010
UKUPNO OBRтна IMOVINA		282.088.483	228.760.610
UKUPNO IMOVINA		1.147.027.798	1.091.865.158
KAPITAL I OBAVEZE			
KAPITAL I REZERVE			
Obične akcije	14	958.666.061	958.666.061
Emisiona premija	14	8.613.641	8.613.641
Revalorizaciona rezerva	14	185.942.782	186.208.397
Neraspoređena dobit	14	(274.850.882)	(300.003.858)
UKUPNO KAPITAL		878.371.602	853.484.241
Manjinski udeo		6.083.395	6.107.758
UKUPNO KAPITAL		884.454.997	859.591.999
DUGOROČNE OBAVEZE			
Kreditni	16	68.027.684	63.631.807
Odložene poreske obaveze	21	38.010.270	36.012.310
Dugoročna rezervisanja	15	25.891.204	18.420.773
Odloženi prihod	17	9.175.901	9.063.044
UKUPNO DUGOROČNE OBAVEZE		141.105.059	127.127.934
KRATKOROČNE OBAVEZE			
Kratkoročne obaveze iz poslovanja i druge obaveze	19	56.176.242	58.091.137
Tekuće dospjeće dugoročnih rezervisanja	15	1.184.197	852.256
Kratkoročne finansijske obaveze	18	3.772.761	3.944.720
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	16	10.738.431	5.026.927
Obaveze za poreze i doprinose	20	49.596.111	37.230.184
UKUPNO KRATKOROČNE OBAVEZE		121.467.742	105.145.224
UKUPNO OBAVEZE		262.572.801	232.273.158
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		1.147.027.798	1.091.865.158

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara – 31. decembra 2013

	2013	2012
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	25.156.649	(2.512.312)
Korekcije:		
Amortizacija	30.254.108	29.214.233
Finansijski rezultat, neto	(12.330.521)	(12.376.770)
Ukidanje dugoročnih rezervisanja	(4.086.931)	(168.087)
Povećanje dugoročnih rezervisanja	11.557.362	1.771.904
Ispravka vrijednosti zaliha	1.008.000	1.927.445
Ispravka vrijednosti potraživanja	17.631.397	(2.645.209)
Obezvrjeđenje dugoročnih finansijskih plasmana	936.426	699.864
(Dobitak) / Gubitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	350	223.758
Promjene u obrtnom kapitalu:		
(Povećanje)/Smanjenje kupaca i drugih potraživanja	(18.578.540)	(35.595.791)
(Povećanje)/Smanjenje vrijednosti zaliha	884.635	(4.791.202)
Povećanje/(Smanjenje) odloženog prihoda	112.856	481.446
Povećanje/(Smanjenje) kratkoročnih obaveza iz poslovanja	(1.914.895)	16.314.411
Povećanje/(Smanjenje) obaveza po osnovu poreza i doprinosa	12.365.927	11.139.084
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	62.996.823	3.682.774
Plaćen porez	(1.273.706)	(1.053.823)
Neto gotovina iz poslovnih aktivnosti	61.723.117	2.628.951
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	(29.812.136)	(36.198.202)
Nabavka nematerijalnih sredstava	(343.772)	(827.313)
Priliv od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	4.445	182.604
(Povećanje)/Smanjenje kratkoročnih ulaganja	(56.068.500)	(45.823.379)
Povećanje datih zajmova	410.074	4.564.614
Primljene kamate	10.995.983	12.307.814
Neto gotovina iz aktivnosti investiranja	(74.813.906)	(65.793.862)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Priliv od kredita	15.166.669	18.496.116
Otplata kredita	(4.873.455)	(5.075.833)
Neto gotovina iz aktivnosti finansiranja	10.293.214	13.420.283
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(2.797.575)	(49.744.628)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	30.296.010	80.040.638
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	27.498.435	30.296.010

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Neraspoređen a dobit (gubitak)	Revalorizacije Rezerve	Ukupno	Manjinski udeli	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2012	958.666.061	8.613.641	(295.017.830)	186.905.151	859.167.023	5.988.402	865.155.425
Korekcija prethodne godine	-	-	-	(71.694)	(71.694)	-	(71.694)
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	635.454	(625.060)	10.394	2.259	12.653
Dobit tekuće godine	-	-	(5.621.482)	-	(5.621.482)	117.097	(5.504.385)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	958.666.061	8.613.641	(300.003.858)	186.208.397	853.484.241	6.107.758	859.591.999

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Neraspoređen a dobit (gubitak)	Revalorizacije Rezerve	Ukupno	Manjinski udeli	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2013	958.666.061	8.613.641	(300.003.858)	186.208.397	853.484.241	6.107.758	859.591.999
Korekcija prethodne godine	-	-	17.260	-	17.260	-	17.260
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	(265.615)	(265.615)	(3.430)	(269.045)
Dobit tekuće godine	-	-	25.135.716	-	25.135.716	(20.933)	25.114.783
Stanje na dan 31. decembra 2013.	958.666.061	8.613.641	(274.850.882)	185.942.782	878.371.602	6.083.395	884.454.997

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

1. Opšte informacije

Elektroprivreda Crne Gore A.D. Nikšić (u daljem tekstu "EPCG" ili "Matično društvo") i njena zavisna društva (u daljem tekstu „Grupa“) su preduzeća čija su djelatnost proizvodnja električne energije, distribucija električne energije i snabdijevanje električnom energijom u Crnoj Gori. Osim pomenutog, Matično društvo se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata, projektovanjem i nadzorom, kao i drugim djelatnostima propisanim Statutom Matičnog društva i njegovih zavisnih društava.

Elektroenergetska djelatnost Matičnog društva je regulisana Zakonom o energetici Crne Gore, dok nadzor nad istom vrši Regulatorna agencija Crne Gore.

Matično društvo u svom sastavu ima tri funkcionalne (Proizvodnja, Distribucija, i Snabdijevanje) i jednu organizacionu jedinicu (Direkcija Matičnog društva). Matično društvo je do nedavno imalo u svom sastavu i funkcionalnu jedinicu za prenos električne energije koja se u aprilu 2009. godine izdvojila i postala samostalno pravno lice, kao i organizacionu jedinicu Elektrogradnje koja je integrisana u FC Distribuciju od 2013.

Matično društvo raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupne bruto instalirane snage 894 MW, od čega se 676 MW (76%) odnosi na hidroelektrane "Perućica", "Piva" i ostalih pet malih Hidroelektrana, a 218 MW (24%) na termoelektranu "Pljevlja".

Matično društvo je osnovano 12. februara 1999. godine u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore o programu svojinske transformacije i restrukturiranja javnog elektroprivrednog preduzeća. Shodno pomenutoj odluci, kapital Matičnog društva u iznosu od EUR 991.884.419 podijeljen je na 113.887.961 akcija sa pravom glasa. Vlada Crne Gore u čijem je vlasništvu bilo 70% Matičnog društva zadržala je kontrolu nad Matičnim društvom dok je preostalih 30% pripalo građanima Crne Gore i institucionalnim akcionarima.

U toku 2009. godine izvršena je dokapitalizacija Matičnog društva u iznosu od EUR 87.628.158 na osnovu Ugovora o prodaji dijela akcija zaključenog između Vlade Crne Gore i kompanije A2A S.p.A. dana 3. septembra 2009. godine, čime je Matično društvo promijenilo vlasničku strukturu koju sada čine: Vlada Crne Gore sa učešćem od 55%, kompanija A2A S.p.A. sa učešćem od 43,7% i manjinski akcionari sa učešćem od 1,3%.

Matično društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici kao akcionarsko društvo (Reg. br. 4-0000330/31) dana 22. decembra 2010. godine.

Organi Matičnog društva su:

- Skupština akcionara
- Odbor direktora
- Izvršni direktor
- Sekretar Matičnog društva

Ovi konsolidovani finansijski izvještaji se sastoje od finansijskih izvještaja Matičnog društva i njegovih zavisnih društava:

Naziv zavisnog društva	% učešća u kapitalu
EPCG doo, Beograd	100%
Zeta Energy doo, Danilovgrad	51%

U 2010. godini, Matično društvo je osnovalo zavisno društvo sa Nord-Trondelag Elektristetsverk Holding AS pod nazivom Zeta Energy d.o.o., Danilovgrad. Društvo se bavi proizvodnjom električne energije iz obnovljivih izvora.

EPCG d.o.o. Beograd je preduzeće čija je delatnost trgovina električnom energijom na tržištu Srbije.

Na dan 31. decembra 2013. Grupa je zapošljavala 2.661 radnika (2012: 2.742 radnika).

Sjedište Matičnog društva je u ul. Vuka Karadžića 2. Nikšić, Crna Gora.

Akcije Matičnog društva se kotiraju na crnogorskoj Montenegroberzi.

Konsolidovani finansijski izvještaji Grupe su predloženi Skupštini akcionara za odobrenje od strane Odbora direktora na sjednici održanoj dana 26. maja 2014. godine.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primijenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1 Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja

Konsolidovani finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova modifikovanom za revalorizaciju nekretnina postrojenja i opreme i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Grupa je sastavila ove konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore (Sl. list RCG br. 69/2005, Sl. list CG br. 80/08 i 32/11), koji zahtijeva da konsolidovani finansijski izvještaji budu pripremljeni u skladu sa svim Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI) i IFRIC tumačenjima, kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Konsolidovani finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova modifikovanom za revalorizaciju nekretnina postrojenja i opreme i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono takođe zahtijeva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Grupe. Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za konsolidovane finansijske izvještaje objelodanjeni su u napomeni 4.

2.1.1 Koncept nastavka poslovanja

Za finansiranje obrtnih sredstava Grupa uglavnom koristi sopstvene izvore. Aktuelna ekonomska situacija je i dalje neizvesna, posebno kada je reč o (a) troškovima proizvodnje električne energije; i (b) kretanja prodajne cene električne enegrije u regionu u doglednoj budućnosti. Prognoze i projekcije Grupe, koje uzimaju u obzir opravdano moguće promene u poslovanju Grupe, pokazuju da bi Grupa trebalo da bude u mogućnosti da posluje finansirajući se iz sopstvenih izvora i raspoloživih kreditnih linija. Na osnovu sprovedenih istraživanja, rukovodstvo opravdano očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Shodno tome, Grupa je pripremila finansijske izveštaje u skladu sa konceptom nastavka poslovanja.

2.1.2 Promjene u računovodstvenim politikama i objelodanjivanjima

a) Novi i dopunjeni standardi usvojeni od strane Grupe

MRS 1 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS 1 Prezentacija konsolidovanih finansijskih izvještaja u junu 2011. Izmjene i dopune MRS 1 zadržavaju pristup 'jedan ili dva izvještaja' po izboru Grupe i samo se mijenja način kako se prikazuje Ukupan ostali finansijski rezultat: zahtijeva posebno objelodanjivanje podzbirova za one elemente koji mogu biti reklasifikovani u račun dobitka ili gubitka u bilansu uspjeha (koji se mogu ponovo priznati) kao i one elemente koji neće biti reklasifikovani. Grupa je počela primjenu izmijenjenog standarda zaključno sa 1. januarom 2013. godine.

MRS 19 Primanja zaposlenih je dopunjen tokom juna 2011. godine. Dopune se uglavnom odnose na oblasti koje nijesu značajne za Grupu (planovi definisanih primanja), dok one koje su značajne za Grupu nijesu rezultirale u promjeni priznavanja, mjerenja ili objelodanjivanja primanja zaposlenih.

IASB je objavio izmjene MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja u decembru 2011. IASB i FASB (Odbor za finansijske računovodstvene standarde) su izdali zajedničke zahtjeve objelodanjivanja koji bi trebali pomoći da se bolje procijeni uticaj ili potencijalni uticaj dogovora o prebijanju na finansijski položaj Grupe. Zajednički zahtjevi za objelodanjivanje poboljšavaju transparentnost u izvještavanju o tome kako kompanije ublažavaju kreditni rizik, uključujući objavljivanje datih ili primljenih kolateral. Revidirani standard je primijenjen za finansijske periode koji počinju na dan, ili poslije 1. januara 2013. Izmijenjeni standard nije doveo do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

- MSFI 10, 'Konsolidovani finansijski izvještaji' oslanja se na postojeće principe i prepoznaje kriterijum kontrole kao ključni faktor u definisanju da li izvještaje privrednog društva koji je deo grupe treba uključiti u konsolidovane finansijske izvještaje Grupe. Standard pruža dodatne smernice kako bi pomogao u utvrđivanju kontrole u situaciji kada je njeno utvrđivanje otežano. Izmijenjeni standard nije doveo do značajnih promjena u konsolidovanim finansijskim izvještajima Grupe.
- MSFI 11, 'Zajednički aranžmani' bavi se pravima i obavezama ugovornih strana, a ne na pravnim oblikom aranžmana. Postoje dve vrste aranžmana: zajednička poslovanja i zajednički poduhvati. Zajednička poslovanja nastaju kada investitori imaju pravo na sredstva i obaveze po osnovu obaveze iz aranžmana. Učesnik u zajedničkom poslovanju računovodstveno obuhvata svoj udeo u sredstvima, obavezama, prihodima i rashodima. Zajednički poduhvati nastaju kada investitori imaju pravo na neto sredstva aranžmana; zajednički poduhvati se računovodstveno obuhvataju u skladu sa računovodstvenom metodom udela. Proporcionalna konsolidacija zajedničkih aranžmana više nije dopuštena. Izmijenjeni standard nije doveo do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.
- MSFI 12, 'Obelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima' uključuje zahteve za obelodanjivanje svih oblika učešća u drugim pravnim licima, uključujući učešća u zajedničkim aranžmanima, pridruženim društvima, strukturiranim entitetima i drugim društvima za posebne namene. Izmijenjeni standard nije doveo do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.
- MSFI 13 - IASB je objavio MSFI 13 - Mjerenje fer vrijednosti u maju 2011. kako bi jedan standard zamijenio smjernice o mjerenju fer vrijednosti u postojećoj MSFI računovodstvenoj literaturi. Ovaj standard je rezultat zajedničkih napora od strane IASB i FASB za razvojem konvergirano okvira fer vrijednosti. MSFI 13 definiše fer vrijednost, daje smjernice o tome kako utvrditi fer vrijednost te zahtijeva objelodanjivanja o mjerenjima fer vrijednosti. Međutim, MSFI 13 ne mijenja zahtjeve u pogledu stavki koje treba mjeriti ili iskazati po fer vrijednosti. MSFI 13 nastoji povećati konzistentnost i uporedivost mjerenja fer vrijednosti u srodnim podacima kroz 'hijerarhiju fer vrijednosti'. Hijerarhija kategorizuje ulaze koji se koriste za validacione tehnike u tri nivoa. Hijerarhija daje najveći prioritet (nekorigovanim) kvotnim cijenama na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obveze, kao i najniži prioritet neprimjetnim inputima. Ako se inputi korišćeni za mjerenje fer vrijednosti kategoriziraju u različite nivoe u hijerarhiji fer vrijednosti, fer vrijednost mjerenja je kategorizovan u cijelosti na nivo najnižeg inputa koji je značajan za ukupno mjerenje (na bazi primjene procjena). Revidirani standard nije primijenjen za finansijske periode koji počinju na dan, ili poslije 1. januara 2013. Izmijenjeni standard nije doveo do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.
- MRS 27 (revidiran 2011), 'Pojedinačni finansijski izvještaji' sadrži odredbe koje se odnose na pojedinačne finansijske izvještaje preostale nakon što su odredbe MRS 27 kojima se uređuje pitanje kontrole uključene u novi IFRS 10.

b) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni u 2013

IFRIC 20 - U oktobru 2011. godine IASB je objavio IFRIC 20 – Troškovi odlaganja rudarskog otpada nastalog aktivnostima površinske eksploatacije. Kako se Grupa ne bavi rudarskom aktivnošću, ova interpretacija neće imati nikakvog uticaja na konsolidovane finansijske izvještaje Grupe.

MSFI 1 – u 2012 godini, IASB objavljuje dopunu MSFI 1. Kako je Grupa već usvojila MSFI, dopuna neće imati uticaja na konsolidovane finansijske izvještaje Grupe.

MRS 32 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS-a 32 Financijski instrumenti: Objava se desila u Decembru 2011. Izmjene i dopune MRS-a 32 pojašnjava IASB zahtjeve za prebijanje finansijskih instrumenta.

Izmjene se bave nedosljednostima u tekućoj praksi prilikom primjene prebijanja koje je regulisano u MRS 32. Ovim se pojašnjava:

Značenje „trenutno ima zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa“; kao i

Da se neki sistemi bruto poravnanja mogu smatrati ekvivalentima neto poravnanju.

Revidirani standard je primijenjen za finansijske periode koji počinju na dan, ili poslije 1. januara 2014. Zahtijeva se retroaktivna primjena ovog amandmana. Ne očekujemo da će usvajanje izmijenjenog standarda dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe. Evropska Unija je usvojila izmjene standarda.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti. Standard predstavlja prvi dio projekta zamjene MRS 39 („Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“) novim standardom MSFI 9 Finansijski instrumenti. MSFI 9 određuje klasifikaciju i priznavanje finansijskih sredstava i obaveza. Preostale faze projekta, odlaganje sa obezvrjeđenjem finansijskih instrumenata i hedžing računovodstvo, kao i ostatak projekta vezan za prestanak priznavanja, su u toku.

Finansijska sredstva – Prilikom početnog priznavanja, MSFI 9 zahtijeva da se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva nastavljaju da se mjere na osnovu njihove klasifikacije pod MSFI 9. Gdje je finansijsko sredstvo klasifikovano i mjereno po amortizovanom trošku, zahtijeva da se radi test obezvrjeđenja u skladu sa MRS 39. MSFI 9 definiše pravila za klasifikaciju koja su prikazana u nastavku teksta.

MSFI 9 zahtijeva da se finansijska sredstva klasifikuju na osnovu naknadnog vrednovanja ili po metodi amortizovanog troška ili po fer vrijednosti. Postoje dva uslova koja treba da budu zadovoljena da bi se sredstvo priznalo po amortizovanom trošku: (1) Potrebno je da postoji cilj Grupe da kroz biznis model upravlja finansijskim sredstvima kako bi bilo u stanju da prikupi ugovorene novčane tokove, kao i (2) ugovorni uslovi dovode do novčanih tokova određenih datuma koji predstavljaju isključivo otplate glavnice i kamate na preostali dio duga. Tamo gdje ovi uslovi ne mogu da budu zadovoljeni, finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrijednosti.

Opcija Fer vrijednosti: MSFI 9 dozvoljava entitetu da odredi instrumente, koji bi inače bili klasifikovani u kategoriju amortizovanog troška, da se priznaju po fer vrijednosti kroz bilans uspeha ako takvo priznavanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednosti u odmeravanju ili priznavanju („računovodstveno neslaganje“).

Finansijski instrumenti: Podrazumijevana kategorija za vlasničke instrumente je priznavanje po fer vrijednosti kroz bilans uspeha. Međutim, standard kaže da entitet može učiniti neopozivi izbor prilikom inicijalnog priznavanja da prikaže sve promjene fer vrijednosti za učešća u kapitalu koji se ne drže radi trgovanja u ostalom sveobuhvatnom prihodu. Ovi dobitci ili gubici po fer vrijednosti se ne prijavljuju kao dio profita ili gubitka izvještajnog entiteta, čak i kada je dobitak ili gubitak realizovan. Samo dividende koje su primljene od ovih investicija se izvještavaju u dobitku ili gubitku.

Ugrađeni derivati: Zahtjevi MRS 39 kod ugrađenih derivata su izmenjeni tako da više nije obavezno razdvajanje finansijskih sredstava kod nosioca ugovora.

Reklasifikacija: MSFI 9 zahtjeva reklasifikaciju između fer vrijednosti i amortizovanog troška kada i samo kada postoji promjena u biznis modulu entiteta. „Kontaminaciona pravila“ koja su postojala u MRS 39 su eliminisana.

Finansijske obaveze – MSFI 9 „Finansijski Instrumenti“ postavlja računovodstvena pravila za finansijske obaveze i mijenja postojeća pravila u MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“. Novo pravilo glasi:

Preuzimaju se pravila MRS 39 za priznavanje i prestanak priznavanja i ostaju nepromijenjena. Preuzima se većina zahtjeva MRS 39 za klasifikaciju i mjerenje. Eliminise se izuzetak od vrednovanja po fer vrijednosti za obaveze za derivate koje su povezane i koje se moraju poravnati na osnovu isporuke nekotiranog instrumenta kapitala. Mijenjaju se pravila vezana za opciju fer vrednovanja obaveza za rešenje sopstvenog kreditnog rizika.

IASB je izdao dopune MSFI 9 u decembru 2011. i u novembru 2013. i odložio obaveznu primjenu MSFI 9. Odlaganje će omogućiti da sve faze MSFI 9 projekta imaju isti datum stupanja na snagu. Izmjene takođe pružaju olakšanje uslova koji regulišu prikaz uporednih finansijskih podataka za efekat primjene MSFI 9. Ovo oslobađanje je prvobitno dozvoljeno samo kompanijama koje odluče da primenjuju MSFI 9 prije 2012. Umjesto toga, dodatna prelazna obelodanjivanja biće obavezna da bi omogućila investitorima da razumeju efekat primene MSFI 9 na klasifikaciju i merenje finansijskih instrumenata. Usvajanje novog standarda najverovatnije će dovesti do promena u finansijskim izvještajima Grupe, tačan uticaj se trenutno analizira. Evropska unija još nije prihvatila standard niti njegove izmene i dopune.

10

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

MSFI 10, MSFI 11, MSFI 12, MRS 27 (dopunjen) kao i MRS 28 (dopunjen) – IASB je objavio MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izvještaji, MSFI 11 – Zajednički aranžmani, MSFI 12 - Obelodanjivanje udjela u drugim pravnim licima”, kao i izmjene MRS 27 – Zasebni Finansijski Izvještaji i MRS 28 – Ulaganja u pridružne subjekte od maja 2011. godine.

MSFI 10 mijenja uputsva konsolidacije koja su važila u MRS 27 Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji kao i SIC 12 Konsolidacija - entiteta za posebne namjene uvođenjem jedinstvenog modela za konsolidaciju svih subjekata na osnovu kontrole, bez obzira na prirodu ulaganja (tj. , da li je entitet kontroliše preko glasačkih prava investitora ili preko drugih ugovornih aranžmana kao što je uobičajeno kod entiteta za posebne namjene). Prema MSFI 10, kontrola se zasniva na tome da li investitor ima:

Moć upravljanja nad investiciojom

Izloženost ili prava na varijabilni povraćaj po osnovu njegovog udjela u investiciji kao i sposobnost da kosisti moć na investiciojom da bi uticao na iznos povraćaja.

MSFI 11 uvodi nove računovodstvene zahtjeve za zajedničke aranžmane, zamjenjujuci MRS 31 - Učešća u zajedničkim poduhvatima. Opcija da se primenjuje metod proporcionalne konsolidacije kada je u pitanju računovodstvo zajednički kontrolisanih entiteta je ukinuta. Pored toga, MSFI 11 eliminiše zajednički kontrolisana sredstva i uvodi razliku samo između zajedničkih operacija i zajedničkih poduhvata. Zajednička operacija jezajednički aranžman kojim stranke koje imaju zajedničku kontrolu imaju prava na imovini i obavezama u odnosu na zajedničke obaveze. Zajednički poduhvat je zajednički aranžman, kojim su stranke koje imaju zajedničku kontrolu imaju pravo nad neto imovinom.

MSFI 12 zahtjeva objelodanjivanje o oba entiteta kako konsolidovanih tako i nekonsolidovanih subjekata u kojima entitet ima učešće. Cilj MSFI 12 je da zahteva informacije, tako da korisnici mogu da ocenjuju finansijski izveštaj na osnovu kontrole, ograničenja na konsolidovanom aktivom i pasivom, izloženosti riziku koja proističe iz učešća u nekonsolidovanim pravnim licima i ne kontrolisanim držaocima interesa u aktivnostima konsolidovanih entiteta.

Zahtjevi koji se odnose na posebno finansijsko izveštavanje su nepromenjeni i uključeni su u izmenenom MRS 27 - pojedinačni finansijski izveštaji. Ostali delovi MRS 27 se zamenjuje MSFI 10.

MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate mijenja se u skladu za promjene na osnovu publikacije MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 .

IASB je izdao izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 u junu 2012. Izmjene pojašnjavaju smjernice tranzicije prema MSFI 10 konsolidovanih finansijskih izveštaja i pružaju dodatna tranzicionai olakšanja u MSFI 10, MSFI 11 Zajednički aranžmani i MSFI 12 objelodanjivanje interesa u drugim entitetima, ograničavajući uslov da se pruže uporedni podaci za samo korigovanog prethodnog uporednog perioda. Osim toga, za obelodanjivanja koja se odnose na nekonsolidovana pravna lica , amandmani se ukloni uslov prikaza uporednih podatka za period prije primjene MSFI 12.

Grupa će primjenjivati paket od pet novih i revidiranih standarda za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će njihovo usvajanje dovesti do značajnih promena u finansijskim izveštajima Grupe. Evropska unija je usvojila nove standarde i amandmane iz maja 2011 .

MRS 36 (dopunjen) - IASB je objavio Objelodanjivanja vezana za nadoknadiv iznos nefinansijsku imovine, izmjene i dopune MRS 36 - Umanjenje vrijednosti imovine u maju 2013. Izmjene se bave obelodanjivanjem informacija o nadoknadivom iznosu obezrijeđenih srestava ako je taj iznos zasnovan na fer vrijednosti umanjenoj za troškove raspolaganja. Prilikom izrade MSFI 13 Merenje fer vrijednosti, IASB je odlučio da izmjeni MRS 36 tako da zahtjeva objelodanjivanje u vezi nadoknadivog iznosa obezrijeđenih srestava. Izmjene pojašnjavaju IASB prvobitne namere: daobim tih obelodanjivanja je ograničena na nadoknadivog iznosa obezrijeđenih srestava koja se zasniva na fer vrednost umanjenoj za troškove raspolaganja. Potrebna je retrospektivna primjena izmjena i dopuna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014 . Ne očekuje se da će usvajanje amandmana dovesti do značajnih promena u finansijskim izveštajima Grupe. Evropska unija još nije usvojila dopunu standarda.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

MRS 39 (dopunjen) - IASB je objavio "Obnovu derivata i nastavak računovodstvo zaštite", izmjene i dopune MRS 39 - Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje u junu 2013. Izmjene će omogućiti računovodstvo zaštite da nastave u situaciji u kojoj derivat, koji je određen kao instrument zaštite, je obnovljen da izvrši poravnanje sa centralnim ugovaračem kao rezultat zakona ili propisa, ako se ispune posebni uslovi (u ovom kontekstu, obnova ukazuje da su strane u ugovoru su saglasne da se zamijeni prvobitni komitent sa novim). Ovo oslobađanje je uvedeno kao odgovor na zakonodavne promene u mnogim jurisdikcijama koje bi dovele do široko rasprostranjene obnove ovakvih derivatova. Ove zakonske promene su izazvane na osnovu preuzete obaveze od G20 da poboljša transparentnost i regulatorni nadzor nad derivativima na međunarodno konzistentan i nediskriminatoran način. Slične olakšice će biti uključeni u MSFI 9 Finansijski instrumenti. Primena amandmana je potrebna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će se usvajanjem amandmana dovesti do značajnih promena u finansijskim izveštajima Grupe. Evropska unija još nije usvojila dopunu standarda.

IFRIC 21 – IASB je izdao tumačenje IFRIC 21: dažbine, tumačenje o računovodstvu za dažbina nametnutih od strane vlada u maju 2013. IFRIC 21 je tumačenje MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. MRS 37 propisuje kriterijume za priznavanje obaveza, od kojih je jedan uslov za entitet da ima sadašnju obavezu kao rezultat prošlih događaja (poznat kao obavezujući događaj). Novo tumačenje pojašnjava da obavezujući događaj koji dovodi do obaveze plaćanja poreza je aktivnost opisana u relevantnim zakonima koji izaziva plaćanje dažbine. Primena IFRIC 21 je potrebno za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će donošenje novog tumačenja dovesti do značajnih promena u finansijskim izveštajima Grupe - naša interpretacija je u skladu sa nedavno objavljenim IFRIC-om. Evropska unija još nije prihvatila tumačenje.

c) Novi standardi, dopune i implementacija koji još nisu stupili na snagu i koji nisu relevantni za Grupu

MSFI 10, MSFI 12, MRS 27 (dopunjen) – IASB je objavio "Investiciona društva" (Dopunu MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27) u oktobru 2012. Amandmani se odnose na posebne vrste poslovanja koje se mogu klasifikovati u investiciona društva. Kako Grupa nema u svom sastavu investicionih društava iz zajedničkih sporazuma, dopunjeni standard nema uticaja na konsolidovane finansijske izvještaje Grupe.

MRS 19 (dopunjen) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS 19 - Primanja zaposlenih u novembru 2013. Izmjene se odnose na doprinose od zaposlenih ili trećih lica na definisanim davanjima koji nisu relevantni za Grupu. Stoga dopunjeni standard neće imati nikakav uticaj na konsolidovane finansijske izvještaje Grupe. Evropska unija još nije usvojila dopunu standarda.

2.2 Konsolidacija*Zavisna društva*

Zavisna društva su svi subjekti nad kojima Grupa ima mogućnost upravljanja finansijskim i operativnim politikama da bi ostvarila dobit iz njihovih aktivnosti. Zavisna društva su u potpunosti konsolidovana od dana kada je kontrola prenešena na Grupu do dana prestanka te kontrole.

Transakcije između grupe, bilansi i nerealizovani dobiti na transakcijama između preduzeća Grupe su eliminisani prilikom pripreme Konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Računovodstvene politike zavisnih preduzeća su izmijenjene gdje je to neophodno da bi se osigurala konzistentnost sa politikama usvojenim od strane Grupe.

Manjinski interes

U Konsolidovanim finansijskim izvještajima, manjinska učešća u zavisnim preduzećima su prikazana odvojeno od kapitala kao Manjinski udjeli. (napomena 14)

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.3 Uporedni podaci

Gde je to potrebno, uporedni podaci su reklasifikovani u skladu s promjenama u prezentaciji u tekućem periodu. Sljedeće promjene u prezentaciji su načinjene u finansijskim izvještajima sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine:

	Kraj godine 31. decembra 2012. – izmenjen	Kraj godine 31. decembra 2012. – prikazan u izvještajima za 2012. godinu
Kratkoročni finansijski plasmani	47.415.612	19.415.612
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	30.296.010	58.296.010
Kratkoročne obaveze iz poslovanja i druge obaveze	58.091.137	80.719.047
Obaveze za poreze i doprinose	37.230.184	14.602.274
Troškovi primanja zaposlenih	53.731.592	53.203.488
Ostali poslovni rashodi	68.812.665	69.340.769

2.4 Izvještavanje o segmentima

O poslovnim segmentima izvještava se na način koji je konzistentan sa internim izvještavanjem za potrebe glavnog donosioca poslovnih odluka. Glavni donosilac poslovnih odluka koji je odgovoran za raspodjelu resursa i procjenu rezultata poslovanja poslovnih segmenata je identifikovan kao Odbor direktora koji donosi strateške odluke.

2.5 Preračunavanje stranih valuta

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u konsolidovane finansijske izvještaje Grupe odmjerauju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje ("funkcionalna valuta"). Konsolidovani finansijski izvještaji Grupe pripremljeni su u valuti Euro koja predstavlja funkcionalnu i valutu prikazivanja Grupe.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita i gotovine i gotovinskih ekvivalenata prikazuju se u bilansu uspjeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.6 Nematerijalna sredstva

a) *Licence kompjuterskih softvera*

Stecene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu odnosno softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe, a koji nije duži od 5 godina.

b) *Računarski softver*

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Troškovi razvoja direktno povezani sa dizajniranjem projekta i testiranjem prepoznatljivih i unikatnih softverskih proizvoda koje kontroliše Grupa i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana. priznaju se kao nematerijalna ulaganja ukoliko su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- tehnički je izvodljivo kompletiranje nematerijalnog ulaganja tako da bude raspoloživo za upotrebu ili prodaju;
- postoji namjera rukovodstva da kompletira nematerijalno ulaganje i da isto koristi ili proda;
- postoji mogućnost korišćenja ili prodaje nematerijalnog ulaganja;
- moguće je demonstrirati kako će nematerijalno ulaganje generisati vjerovatne ekonomske koristi u budućnosti
- raspoloživi su adekvatni tehnički, finansijski i ostali resursi potrebni za finalizaciju razvoja, upotrebe ili prodaje nematerijalnog ulaganja, i
- trošak koji se pripisuje nematerijalnom ulaganju u toku njegovog razvoja može pouzdano da se utvrdi.

Direktno pripisivi troškovi kapitalisani kao dio softverskog proizvoda obuvataju trošak radne snage pri izradi softvera i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Ostali troškovi razvoja koji ne ispunjavaju navedene kriterijume priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Izdaci za razvoj koji su prvobitno priznati kao troškovi ne mogu se priznati kao sredstvo u narednom periodu.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, a koji nije duži od pet godine.

2.7 **Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po fer vrijednosti, zasnovanoj na periodičnim, najmanje trogodišnjim, procjenama vrijednosti koje vrše nezavisni procjenitelji, umanjenoj za kasniju amortizaciju. Akumulirana ispravka vrijednosti na dan procjene se eliminiše na teret bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva i neotpisana vrijednost se svodi na iznos revalorizovane (procijenjene) vrijednosti.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacione rezerve. Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha.

Matično društvo je angažovalo nezavisnog procjenitelja da izvrši posljednju procjenu fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme proknjiženu u finansijskim izvještajima na dan 1. januara 2010. godine.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Matično društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja, kao što slijedi:

	Vijek	Stopa
Građevinski dio hidroelektrana	30 - 100	1,00 - 3,33
Građevinski dio termoelektrane	30 - 80	1,25 - 3,33
Građevinski dio distribucija (TS)	20 - 80	1,25 - 5,00
Poslovne zgrade	50 - 80	1,25 - 2,00
Oprema hidroelektrana	20 - 60	1,67 - 5,00
Oprema termoelektrane	12 - 36	2,78 - 8,33
Oprema za distribuciju	10 - 36	2,78 - 10,00
Vozila	6 - 10	10,00 - 16,67
Kancelarijska i ostala oprema	5 - 10	10,00 - 20,00

Rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrijednost ukoliko je knjigovodstvena vrijednost veća od njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti (napomena 2.8).

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru "Ostalih prihoda/(rashoda)" (Napomene 23 i 26).

Kada se revalorizovana sredstva prodaju, iznosi uključeni u ostale rezerve se prenose u neraspoređenu dobit (Napomena 14).

2.8 Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vijekom upotrebe ne podliježu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrijednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podliježu amortizaciji testiranje na umanjenje njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Za svrhu procijene umanjenja vrijednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrijednosti se revidiraju na svaki izvještajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrijednosti.

2.9 Dugoročna finansijska sredstva**2.9.1 Klasifikacija**

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospijanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospijanja duži od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Grupe zajmovi i potraživanja obuhvataju "potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja" (Napomena 11), "gotovinu i gotovinske ekvivalente" (Napomena 13) i "kratkoročne finansijske plasmane" (Napomena 12) u bilansu stanja.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)*b) Ulaganja u zavisna preduzeća*

Zavisna preduzeća su sva preduzeća nad kojima Grupa ima pravo da sprovedi finansijske i poslovne politike uglavnom na osnovu posjedovanja više od jedne polovine glasačkog prava.

c) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivativna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nijesu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju. Uključuju se u dugoročna sredstva, osim ukoliko rukovodstvo ima namjeru da ulaganja otuđi u roku od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja.

d) Finansijska sredstva koja se drže do dospijea

Finansijska sredstva koja se drže do dospijea su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospijea, koja rukovodstvo ima namjeru i mogućnost da drži do dospijea. U slučaju da Grupa odluči da proda značajan dio finansijskih sredstava koja se drže do dospijea, cijela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospijea klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospijea kraći od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja; tada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

2.9.2 Priznavanje i mjerenje

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Grupa obavezala da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo. Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Finansijska sredstva se ne priznaju po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva ili ako je to pravo prenijeto i Grupa je u suštini prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti. Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospijea se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Promjene u fer vrijednosti monetarnih hartija od vrijednosti izraženih u stranoj valuti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju se iskazuju ili kao kursne razlike po osnovu promjena u amortizovanim vrijednostima hartije od vrijednosti ili kao ostale promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti hartije od vrijednosti. Kursne razlike na monetarnim hartijama od vrijednosti se priznaju u bilansu uspjeha, a kursne razlike na nemonetarnim hartijama od vrijednosti se iskazuju u okviru kapitala. Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u kapitalu.

Ulaganja u zavisna preduzeća se računovodstveno obuhvataju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za troškove obezvrjeđenja. Nabavna vrijednost se koriguje kako bi odrazila promjene u naknadama nastale od potencijalnih izmjena naknada. Nabavna vrijednost takođe uključuje direktno pripisive troškove ulaganja. Ostale investicije u kapital pridruženih pravnih lica su vrednovane po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obezvređenje vrijednosti.

Kada su hartije od vrijednosti klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju ili kada su obezvrjeđene, kumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u kapitalu uključuju se u bilans uspjeha kao „dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti“.

Kamata na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspjeha kao dio ostalih prihoda. Dividende na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspjeha kao dio „ostalih prihoda“ kada se utvrdi pravo Grupe na naplatu.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno (i za hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju). Grupa utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta, a uz što je manje moguće oslanjanje na informacije karakteristične za samo preduzeće.

16

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.9.3 "Prebijanje" finansijskih instrumenata**

Finansijska sredstva i obaveze se "prebijaju" i iskazuju u neto iznosu u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov da se "prebiju" priznati iznosi i namjera da se obaveze poravnaju na neto osnovi, ili da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze.

2.9.4 Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava*(a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti*

Na svaki datum bilansa stanja Grupa procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrijeđeno i gubici po osnovu obezvrijeđenja nastaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvrijeđenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstava ("nastanak gubitka") i kada taj nastanak gubitka (odnosno nastanci gubitaka) utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Kriterijumi koje Grupa koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o gubitku uslijed umanjenja vrijednosti uključuju:

- Značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- Kršenje ugovora, kao što je kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamate ili glavnice;
- Grupa, iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske teškoće zajmoprimca, odobri zajmoprimcu garancije/povlastice koje inače ne bi odobrilo;
- Vjerovatnoća stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika;
- Nestanak aktivnog finansijskog tržišta za to finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća; ili dostupni podaci koji ukazuju da postoji mjerljivo smanjenje u predviđenim budućim tokovima gotovine iz portfelja finansijskih sredstava nakon njihovog inicijalnog priznavanja, iako se pomenuto smanjenje još uvijek ne može povezati sa pojedinačnim finansijskim sredstvima iz portfelja, uključujući:

(i) Nepovoljna promjena kreditne sposobnosti dužnika; i

(ii) Nacionalne ili lokalne ekonomske prilike koje su uzajamno povezane sa kašnjenjem u naplati potraživanja iz portfelja.

Grupa prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrijeđenju.

Iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednost procijenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nijesu nastali) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstva se umanjuje i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospelja ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za odmjeravanje svakog gubitka zbog umanjenja vrijednosti je trenutna kamatna stopa utvrđena ugovorom. Grupa može da odmjerava umanjenje vrijednosti na osnovu fer vrijednosti finansijskog instrumenta korišćenjem tržišnih cijena koje su dostupne javnosti.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja obezvrijeđivanja (npr. poboljšanju kreditne sposobnosti dužnika), ukidanje prethodno priznatog gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)*(b) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju*

Grupa procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Za procjenu umanjenja vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti Grupa koristi kriterijume navedene u tački (a) gore. U slučaju vlasničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju, značajan ili prolongiran pad fer vrijednosti ispod njihove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjenja njihove vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjene za bilo kakav gubitak zbog umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva koji je prethodno priznat u bilansu uspjeha – prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha. Ako se u narednom periodu fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju poveća i to povećanje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti se ukida u bilansu uspjeha.

Testiranje potraživanja od kupaca na umanjenje vrijednosti je opisano u napomeni 2.11.

2.10 Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižoj od cijene koštanja i neto prodajne vrijednosti. Cijena koštanja se utvrđuje primjenom metode ponderisanog prosječnog troška. Cijena koštanja materijala obuhvata troškove nabavne vrijednosti i zavisne troškove nabavke. U cijenu koštanja nisu uključeni troškovi pozajmljivanja. Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena u uobičajenom toku poslovanja, umanjena za pripadajuće varijabilne troškove prodaje.

2.11 Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca su iznosi koje duguju kupci za prodatu robu ili izvršene usluge u okviru redovnog ciklusa poslovanja. Ukoliko se očekuje da potraživanja budu naplaćena u roku od godinu dana ili kraćem (ili u okviru redovnog ciklusa poslovanja ako je duži), potraživanja od kupaca se klasifikuju kao kratkoročna. U suprotnom, potraživanja od kupaca se iskazuju kao dugoročna. Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose koje potražuje u skladu sa prvobitnim uslovima. Značajne finansijske poteškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 180 dana od datuma dospjeća) se smatraju indikatorima da je vrijednost potraživanja umanjena. Iznos rezervisanja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih prvobitnom efektivnom kamatnom stopom. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrijednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspjeha u okviru pozicije „ostali rashodi“ (napomena 26). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrijednosti potraživanja. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspjeha u okviru „ostalih prihoda“ (napomena 23).

2.12 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospjeća do tri mjeseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključena su u obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

2.13 Akcijski kapital

Obične akcije su klasifikovane kao kapital. Dodatni eksterni troškovi koji se direktno pripisuju emisiji novih akcija ili opcija prikazuju se u kapitalu kao odbitak od priliva, bez poreza.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.14 Rezervisanja**

Rezervisanja za obnavljanje i očuvanje životne sredine, restrukturiranje i odštetne zahtjeve se priznaju: kada Grupa ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj mjeri vjerovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja namijenjena restrukturiranju obuhvataju penale zbog otkazivanja zakupa i isplate zbog raskida radnog odnosa sa radnicima. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta vjerovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Rezervisanje se odmjerava po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze, primjenom diskontne stope prije poreza koja odražava tekuću tržišnu procjenu vrijednosti za novac i rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog isteka vremena se iskazuje kao trošak kamate.

2.15 Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Naknade plaćene pri pribavljanju kredita priznaju se kao transakcioni troškovi do iznosa za koji je vjerovatno da će dio ili cijeli kredit biti povučen. U tom slučaju, naknada se razgraničava do konačnog povlačenja kredita. U slučaju da ne postoji dokaz da je djelimično ili ukupno povlačenje kredita vjerovatno, naknada se kapitalizuje kao avans za likvidnosti amortizuje se u toku perioda na koji se kredit odnosi.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće, osim ukoliko Grupa nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja.

2.16 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima su obaveze plaćanja dobavljaču za preuzetu robu ili primljene usluge u redovnom toku poslovanja. Obaveze prema dobavljačima se klasifikuju kao tekuće ukoliko dospijevaju za plaćanje u roku od 1 godine ili kraćem (odnosno u okviru redovnog ciklusa poslovanja ukoliko je duži). U suprotnom, ove obaveze se iskazuju kao dugoročne. Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po fer vrijednosti, a naknadno se odmjeravaju prema amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

2.17 Tekući i odloženi porez na dobit

Troškovi poreza za period uključuju tekući i odloženi porez. Poreska obaveza se priznaje u bilansu uspjeha, izuzev iznosa koji se odnosi na stavke direktno priznate u kapitalu, u kom slučaju se i poreska obaveza priznaje u kapitalu.

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Crne Gore gde Grupa posluje i ostvaruje oporezivu dobit. Rukovodstvo periodično vrši procjenu stavki sadržanih u poreskoj prijavi sa stanovišta okolnosti u kojima primjenjiva poreska regulativa podliježe tumačenju, i vrši rezervisanje, ako je primjereno, na osnovu iznosa za koje se očekuje da će biti plaćen poreskim organima.

Odloženi porez na dobit se priznaje korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Odloženi porez na dobit se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje samo do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski osnov da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit koji propisuje isti poreski organ jednom ili većem broju poreskih obveznika i kada postoji namjera da se računi izmire na neto osnovi.

2.18 Primanja zaposlenih*a) Obaveze za penzije*

Grupa ima plan definisanih doprinosa za penzije. Grupa izdvaja doprinose u društvene penzione fondove na obaveznoj osnovi. Kada su doprinosi uplaćeni, Grupa nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospiju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

b) Ostala primanja zaposlenih

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Grupa je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini šest mjesečnih plata koju bi ostvario za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se isplaćuje otpremnina, s tim što tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od šest prosječnih zarada po zaposlenom isplaćenih kod Poslodavca, za mjesec koji prethodi mjesecu u kome se vrši isplata otpremnine.

Pored toga, Grupa isplaćuje i jubilarne nagrade. Broj mjesečnih zarada za jubilarne nagrade određuju se na osnovu broja godina koje je zaposleni proveo u Grupi, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Broj godina radnog staža u Grupi	Broj zaposlenih kojima se isplaćuje obračunska vrijednost koeficijenta u neto iznosu u Grupi
10	2
20	4
30	6
40	8

Osim pomenutog, Grupa obezbjeđuje stambene kredite za zaposlene po uslovima povoljnijim od tržišnih, a njihov inicijalni otpis zavisi od broja godina koje je zaposleni proveo u Grupi (Napomena 2.18(d)).

Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Definisana penziona obaveza se procjenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primjenom metode projektovane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primjenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica Grupe koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene i koje imaju rok dospeljeća koji približno odgovara rokovima dospeljeća obaveze za penzije. Aktuarski dobiti i gubici koji proističu iz iskustvenih korekcija i promjena u aktuarskim pretpostavkama koje prevazilaze 10% sadašnje vrijednosti obaveza za definisane beneficije ili 10% fer vrijednosti imovine vezane za plan definisanih beneficija obračunavaju se na teret ili u korist prihoda tokom očekivanog prosječnog preostalog radnog vijeka zaposlenih.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)*c) Otpremnine*

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa prije datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu. Grupa priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbjedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih. Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

d) Stambeni krediti

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- o po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- o po osnovu poboljšanja uslova stanovanja.

U toku 2013. godine, Grupa je izmijenila pravilnik uvođenjem dodatnog zahtjeva da pravo na stambeni kredit imaju samo oni zaposleni koji su u Grupi zaposleni u periodu dužem od deset godina, osim zaposlenih koji obavljaju poslove od posebnog značaja za Grupu. U prethodnim godinama, pravo na stambeni kredit su ostvarivali svi zaposleni.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu radnog staža obaveza umanjuje za 3,4% odobrenih sredstava, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate od 20 godina i kamatnom stopom od 1,5% godišnje na preostali iznos kredita.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog iznosa dodijeljenog kredita u roku od 1 godine, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata.

2.19 Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrijednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Grupe. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta.

Grupa priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti, kada je vjerovatno da će u budućnosti Grupa imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Grupe kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano mjerljivim sve dok se ne riješe sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procijene Grupa zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

a) Prihod od prodaje električne energije

Prihod od prodaje električne energije se priznaje kada Grupa isporuči električnu energiju kupcu, čak i onda kada isporučena energija još uvijek nije fakturisana. Prihod od prodaje električne energije kupcima u Crnoj Gori zavisi od cijena električne energije utvrđenih od strane Regulatorne agencije za energetiku Crne Gore, dok se prihod od prodaje električne energije kupcima u inostranstvu zasniva na posebnim ugovorima zaključenim sa kupcima, zavisno od tržišta.

b) Prihod od prodaje usluga

Grupa se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata. Pomenute usluge se pružaju po osnovu ugovora o uslugama sa fiksnom naknadom koji se zaključuje na period do godinu dana.

Prihod od ugovora o uslugama sa fiksnom naknadom priznaje se u periodu kada je usluga izvršena, korišćenjem proporcionalne metode tokom trajanja ugovora.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)*c) Prihod od kamata*

Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. U slučaju umanjenja vrijednosti potraživanja. Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja do nadoknadivog iznosa, koji predstavlja procenjeni budući novčani tok diskontovan po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta, i nastavlja da prikazuje promjene diskonta kao prihod od kamate. Prihod od kamate na zajmove čija je vrijednost umanjena utvrđuje se primjenom metode prvobitne efektivne kamatne stope.

2.20 Subvencije

Subvencije od države se priznaju po fer vrijednosti kada postoji razumno uvjerenje da će subvencija biti dobijena i da će Grupa ispuniti postavljene uslove.

Državne subvencije koje se odnose na troškove se razgraničavaju i priznaju u bilansu uspjeha tokom perioda koji je potreban da se upare sa troškovima koje kompenzuju.

Subvencije koje se odnose na kupovinu nekretnina, postrojenja i opreme se uključuju u ostale dugoročne obaveze i priznaju se u bilansu uspjeha primjenom proporcionalne metode tokom očekivanog vijeka upotrebe odnosnih sredstava.

2.21 Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju (sredstvo koje se kvalifikuje) kapitalizuju se kao dio nabavne cijene tog sredstva. Kapitalizacija troškova pozajmljivanja nastavlja se do dana kada su sredstva spremna za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju.

Grupa kapitalizuje troškove pozajmljivanja koji bi bili izbjegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje. Kapitalizovani troškovi pozajmljivanja izračunavaju se na osnovu prosječnog troška Grupe koji se odnosi na finansiranje (ponderisani prosjek troškova pozajmljivanja se primjenjuje na troškove po osnovu nabavke sredstva koje se kvalifikuje), osim u mjeri u kojoj su sredstva pozajmljena isključivo za potrebe sticanja sredstva koje se kvalifikuje. Kada do toga dođe, stvarni troškovi pozajmljivanja, umanjeni za svaki prihod od investiranja po osnovu privremenog investiranja tih pozajmljivanja, kapitalizuju se.

2.22 Ukidanje finansijskih obaveza instrumentima kapitala

U trenutku izdavanja instrumenata kapitala povjeriocu radi ukidanja finansijske obaveze u cjelini ili djelimično, Grupa vrednuje instrumente kapitala po fer vrijednosti na dan njihovog izdavanja. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti ukinute finansijske obaveze (ili dijela finansijske obaveze) i uplaćenog iznosa se prepoznaje u bilansu uspjeha. Izdati instrumenti kapitala su inicijalno prepoznati i vrednovani na dan kada je finansijska obaveza ukinuta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom**3.1 Faktori finansijskog rizika**

Poslovanje Grupe je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata valutni rizik, rizik kamatne stope, rizik tokova gotovine i rizik cijena), rizik likvidnosti, rizik tokova gotovine i rizik cijena. Upravljanje rizicima u Grupi je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Grupe svedu na minimum.

Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba Grupe u sklopu politika odobrenih od strane Odbora Direktora.

*a) Tržišni rizik**(i) Rizik promjene kursa stranih valuta*

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promjena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno SDR i USD. Grupa je izložena riziku promjene kursa stranih valuta uglavnom po osnovu dugoročnih/kratkoročnih finansijskih obaveza. Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava, finansijske imovine i obaveza Grupe denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	Finansijske obaveze	
	31. decembar 2013	31. decembar 2012
SDR	4.375.624	5.008.574
USD	3.772.761	4.892.843

Rukovodstvo Grupe nije ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promjena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu.

Grupa je izložena valutnom riziku u slučaju promjene kursa američkog dolara (USD) i specijalnih prava vučenja (SDR). U sljedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa eura u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti eura za 10% u odnosu na USD i SDR. Analiza se vrši za obaveze po kreditima denominovane u USD i SDR i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti kada euro u odnosu na relevantnu valutu slabi za 10%. Za 10% jačanja eura u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	Efekti promjene kursa USD		Efekti promjene kursa SDR	
	31. decembar	31. decembar	31. decembar	31. decembar
	2013.	2012.	2013.	2012.
Dobit ili gubitak	377.276	489.284	437.562	500.857

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)*(ii) Rizik promjena cijena*

Grupa nije izložena značajnijem riziku od promjena cijena vlasničkih hartija od vrijednosti obzirom da Grupa nema značajnih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao sredstva raspoloživa za prodaju, ili kao finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha. Grupa uglavnom ulaže u hartije od vrijednosti pravnih lica kojima se ne trguje na berzi.

Grupa je značajnoj meri izložena promjenama u cijeni električne energije. Jednom godišnje grupa podnosi zahtjev za odobrenje regulatorno odobrenog prihoda za djelatnosti proizvodnje, distribucije i snabdijevanja energijom. Regulatorna Agencija Crne Gore za energetiku (RAE) utvrđuje regulisani prihod na osnovu: elektroenergetskog bilansa za regulatorni period, ostvarenih i planiranih troškova i prihoda podijeljenih po funkcionalnim cjelinama, kao i na osnovu odobrenog povrata na investicije. Kao jedan od ključnih troškova koji priznaje RAE je trošak uvoza električne energije. Ostvarenje tog troška može značajno odstupati od odobrenog, što zavisi od hidrologije, trendova rasta cijena električne energije na tržištu, od ostvarenja bilansa potrošnje (u prvom redu direktnih potrošača), kao i odobrenog koncepta nabavke nedostajućih količina (godišnje, kvartalno, mjesečno...). Rizik promjene tarifa je minimiziran sa promjenom metodologije iz usvojene od strane RAE tokom 2012. tako da su tarife određene za period od tri godine, do 31. jula 2015. U prethodnim godinama, regulisani prihod je bio određivan godišnje.

Budući da je osnovna djelatnost Grupe proizvodnja električne energije, Grupa je izložena riziku promjene cijena dviju vrsta berzanskih proizvoda: cijena uglja, koja utiče na nabavnu vrijednost električne energije koja se proizvede u termoelektrani, i tržišna cijena električne energije koja utiče na buduće prilive gotovine od prodaje električne energije. S druge strane, Grupa upravlja proizvodnjom električne energije tako da se, u mjeri u kojoj je to moguće, zaštiti od rizika promjene tržišne cijene električne energije.

(iii) Gotovinski tok i rizik kamatne stope

Grupa je izložena raznim rizicima koji, kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, zbog čega su novčani tokovi iz poslovanja i prihodi Grupe u velikoj mjeri nezavisni u odnosu na promjene tržišnih kamatnih stopa. Grupa povremeno vrši poređenje kamatnih stopa na crnogorskom bankarskom tržištu na osnovu čega donosi odluke o svojim oročenim depozitima.

Rizik Grupe od promjena fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka i finansijskih institucija. Krediti primljeni po promjenljivim kamatnim stopama izlažu Grupu kamatnom riziku tokova gotovine, dok krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Grupu riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa. Na dan 31. decembra 2013. godine, najveći dio obaveza po kreditima bio je sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor (Napomena 16).

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, prije svega za dugoročne obaveze, jer one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Grupa još uvijek ne vrši svop promjenljive za fiksnu kamatnu stopu ili obrnuto, ali preduzima odgovarajuće mjere radi obezbjeđenja kredita od banaka pod povoljnijim uslovima.

b) Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom uspostavljeno je na nivou Grupe. Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica, uključujući neizmirena potraživanja i preuzete obaveze.

Grupa posluje sa renomiranim bankama i finansijskim institucijama u Crnoj Gori.

U cilju obezvrjeđivanja naplate potraživanja, Grupa u kontinuitetu primjenjuje prinudne mjere naplate, a to su isključenje neurednih platiša i utuženje.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)*c) Rizik likvidnosti*

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrijednosti kojima se trguje, kao i obezbjeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnost da se izravna pozicija na tržištu. Zbog dinamične prirode poslovanja Grupe, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

Projekcija ukupnih tokova gotovine vrši se na nivou Grupe. Služba finansija prati kontinuirano likvidnost Grupe kako bi obezbjedila dovoljno gotovine za potrebe poslovanja.

Višak gotovine iznad nivoa potrebnog za upravljanje obrtnim kapitalom polaže se kao višak gotovine na kamatonosne tekuće račune, oročene depozite, novčane tržišne depozite i hartije od vrijednosti kojima se trguje, uz odabir instrumenata sa odgovarajućim rokom dospijea, ili onih koji obezbjeđuju dovoljnu likvidnost, kako bi se zadržalo dovoljno prostora za korišćenje neiskorišćenih kreditnih linija, kako je to definisano gore navedenim projektovanjem. Grupa je na dan izvještavanja imala novčane tržišne fondove u iznosu od EUR 27.498.435 (2012: EUR 30.296.010) za koja se očekuje da će brzo generisati priliv gotovine za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti.

U tabeli niže analizirane su nederivatne finansijske obaveze Grupe i neto izmirene izvedene finansijske obaveze koje su grupisane prema datumu dospijea na osnovu perioda preostalog do ugovornog datuma dospijea, a na datum bilansa stanja. Grupa nema derivatne finansijske obaveze. Iznosi iskazani u tabeli niže predstavljaju ugovorne nediskontovane tokove gotovine.

Uporadni podaci su korigovani u skladu sa izmjenama i dopunama MSFI 7 koje se odnose na obelodanjivanje rizika likvidnosti.

	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina
Na dan 31. decembra 2013. godine				
Obaveze po kreditima	14.511.193	14.511.193	10.787.249	28.794.623
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	56.176.242			
Na dan 31. decembra 2012. godine				
Obaveze po kreditima	8.971.647	8.012.416	24.359.742	31.259.649
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	58.091.137			

3.2 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbjedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Da bi očuvala odnosno korigovala strukturu kapitala, Grupa može da izvrši korekciju budućih isplata dividendi akcionarima, vrati kapital akcionarima, izda nove akcije, ili, pak, može da proda sredstva kako bi smanjila dugovanje.

Grupa, kao i ostala društva koja posluju unutar iste djelatnosti, prate kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Grupe i njenog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što slijedi:

	2013	2012
Obaveze po kreditima – ukupno (napomene 16 i 18)	82.538.876	72.603.454
Minus: gotovina i gotovinski ekvivalenti (napomena 13)	(27.498.435)	(30.296.010)
Neto dugovanja (gotovina)	55.040.441	42.307.444
Sopstveni kapital	878.371.601	853.484.241
Kapital – ukupno	933.412.042	895.791.685
Koeficijent zaduženosti	5,90%	4,72%

3.3 Procjena fer vrijednosti

Počevši od 1. januara 2012. Grupa je počela sa primjenom izmijenjenog IFRS 7 u vezi sa finansijskim instrumentima koji su iskazani u bilansu stanja po fer vrijednosti.

Tabela ispod prikazuje analizu vrijednosti finansijskih instrumenata, po metodu vrednovanja. Različiti nivoi su iskazani prema sljedećem:

- Cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze (Nivo 1).
- Inputi koji ne predstavljaju kotirane cijene uključene u Nivo 1, a radi se o uočljivim inputima za imovinu ili obvezu, bilo direktno (tj. kao cijene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cijena) (Nivo 2) i
- Inputi za imovinu ili obvezu koji se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (tj. indirektni inputi) (Nivo 3).

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Raspoloživa za prodaju finansijska imovina:				
- Akcije	3.303.374	-	19.682.698	22.986.072
- Dužničke hartije	-	-	26.730.602	26.730.602
Ukupno imovina	3.303.374	-	46.413.300	49.716.674
<i>Obaveze</i>				
Ukupno obaveze	-	-	-	-

Tabela ispod predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Grupe mjerene po fer vrijednosti na 31. decembar 2012.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Raspoloživa za prodaju finansijska imovina:				
- Akcije	3.561.324	-	19.682.697	23.244.021
- Dužničke hartije	-	-	26.730.602	26.730.602
Ukupno imovina	3.561.324	-	46.413.300	49.974.624
<i>Obaveze</i>				
Ukupno obaveze	-	-	-	-

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrijednosti kojima se trguje i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za finansijska sredstva Grupe predstavlja tekuću cijenu ponude. Ovi instrumenti su uključeni u nivo 1. Instrumenti uključene u Nivo 1, sadrže navedena vlasnička ulaganja klasifikovana kao hartije za trgovanja vrijednosnim papirima ili raspoloživa za prodaju.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu ili se ne trguje u značajnom iznosu utvrđuje se različitim tehnikama procjene. Ove tehnike procjene maksimiziraju korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što manje korišćenje procjena. Ako svi značajni inputi potrebni za fer vrijednost instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u Nivo 2.

Ukoliko jedan, ili većina inputa nisu bazirani na vidljivom tržišnom podatku, instrument je uključen u Nivo 3.

Grupa primjenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Procijenjene diskontovane vrijednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrijednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Pretpostavlja se da nominalna vrijednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrijednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrijednost. Fer vrijednost finansijskih obaveza za potrebe objelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Grupi na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

4. Ključne računovodstvene procijene i prosuđivanja

Računovodstvene procijene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

4.1 Ključne računovodstvene procijene i pretpostavke

Grupa pravi procijene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procijene će, po definiciji, rijetko biti jednake ostvarenim rezultatima. O procjenama i pretpostavkama koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrijednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine biće riječi u daljem tekstu.

a) *Korisni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme (NPO)*

Grupa utvrđuje procijenjeni vijek upotrebe i sa njim povezanu stopu otpisa za svoje NPO. Rukovodstvo će uvećati trošak otpisa tamo gdje se vijek trajanja sredstva promijeni u odnosu na prethodno procijenjeni, ili će otpisati tehnički zastarjela ili nestrateska sredstva koja su napuštena ili prodana. Ovo je trajna politika Grupe.

b) *Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme*

Grupa procjenjuje da li postoje indikatori umanjenja vrijednosti NPO svake godine. Ukoliko se ustanovi da indikatori umanjenja vrijednosti postoje, Grupa priprema test obezvređenja NPO. Grupa će knjižiti trošak umanjenja vrijednosti na teret bilansa uspjeha tekuće godine, ukoliko test obezvređenja pokaže da je fer prednost NPO niža od knjigovodstvene vrijednosti.

c) *Porez na dobit*

Grupa podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit. Grupa priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procijene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod efekata tih pitanja na porez na dobit bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na tekući i odloženi porez na dobit i na rezervisanje za odložena poreska sredstva i obaveze u periodu u kom se razlika utvrdi.

d) *Obaveze za penzije*

Sadašnja vrijednost obaveza za penzije zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovu korišćenjem brojnih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto troškova (prihoda) za penzije uključuju diskontnu stopu. Bilo koje promjene u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost obaveza za penzije.

4. Ključne računovodstvene procijene i prosuđivanja (nastavak)

Grupa određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primijenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za koje se očekuje da će biti potrebne u cilju izmirenja obaveza za penzije. Prilikom određivanja odgovarajuće diskontne stope, Grupa uzima u razmatranje kamatne stope visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene i koje imaju rok dospijeca koji približno odgovara rokovima dospijeca obaveze za penzije.

Ostale ključne pretpostavke koje se odnose na obaveze za penzije dijelom se zasnivaju na tekućim tržišnim uslovima. Dodatne informacije su objelodanjene u napomeni 15.

e) Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju

Grupa se rukovodi smjericama MRS 39 da odredi kada je vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju umanjena. Ovo određivanje zahtijeva značajno prosuđivanje. Prilikom prosuđivanja Grupa, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od nabavne vrijednosti ulaganja; finansijsko stanje primaoca ulaganja i izgledi za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

f) Finansijska kriza

Tekuća globalna kriza likvidnosti u svijetu koja je počela sredinom 2007. godine je, između ostalog, rezultirala smanjenjem nivoa ulaganja na tržištu kapitala, smanjenjem likvidnosti bankarskog sektora i u nekim slučajevima višim međubankarskim kamatnim stopama i velikim kolebanjima na tržištu hartija od vrijednosti. Neizvjesnost na globalnim finansijskim tržištima je takođe dovela do propadanja banaka kao i potrebe pružanja pomoći ugroženim bankama u Sjedinjenim Američkim Državama, Zapadnoj Evropi, Rusiji i drugim dijelovima svijeta. Nije moguće sa preciznošću predvidjeti obim posljedica finansijske krize niti je moguće u potpunosti preduzeti mjere zaštite od njih.

Rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano procijeni efekte bilo kog daljeg pogoršanja likvidnosti finansijskih tržišta i povećane nestabilnosti valuta i tržišta i kapitala na finansijski položaj Grupe. Rukovodstvo vjeruje da preduzima sve neophodne mjere kako bi podržalo opstanak i razvoj poslovanja Grupe u tekućim okolnostima.

Uticaj na likvidnost:**Uticaj na klijente/zajmoprimce**

Dužnici (ili zajmoprimci) Grupe mogu doći u situaciju smanjene likvidnosti što posljedično može uticati na njihovu sposobnost da otplaćuju pozajmljene iznose. Pogoršanje uslova poslovanja dužnika (ili zajmoprimca) takođe može uticati na planirane tokove gotovine kao i na procjenu umanjenja vrijednosti finansijskih i nefinansijskih sredstava. U mjeri u kojoj su informacije bile dostupne, rukovodstvo je pravilno iskazalo revidirane procijene očekivanih budućih tokova gotovine u procjeni umanjenja vrijednosti.

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (osim finansijskih sredstava i obaveza na koje direktno utiče nemogućnost dužnika da otplaćuju kredite (npr. hartije od vrijednosti obezbjeđene imovinom) za koje se zahtijeva posebno obelodanjivanje:

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim kupovnim cijenama ponude (finansijska sredstva) ili prodajnim cijenama (finansijske obaveze). Ukoliko za određeni finansijski instrument ne postoji aktivno tržište, Grupa utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, analizu diskontovanih novčanih tokova, opciju modela formiranja cijena i druge tehnike procijene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procjene vrijednosti odražavaju tekuće tržišne uslove važeće na dan vrjednovanja koji ne moraju biti tipični tržišni uslovi važeći bilo prije ili nakon datuma vrjednovanja. Na datum bilansa stanja rukovodstvo je izvršilo pregled svojih modela procijene da bi se uvjerilo da oni na odgovarajući način odražavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i razliku u prinosu hartija od vrijednosti različitog kreditnog kvaliteta.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

5. Poslovni segmenti

Odbor direktora Grupe analizira segmente poslovanja. Na dan 31. decembra 2013. godine i 31. decembra 2012. godine, poslovne aktivnosti Grupe su organizovane u okviru jednog poslovnog segmenta – proizvodnja, distribucija i snabdijevanje električnom energijom.

6. Nematerijalna ulaganja

	u EUR
	Nematerijalna ulaganja
Stanje na dan 1. januara 2012.	
Nabavna vrijednost	2.633.871
Kumulirani otpis vrijednosti	(415.039)
Neotpisana vrijednost	2.218.832
Godina završena na dan 31. decembra 2012.	
Početno stanje neotpisane vrijednosti	2.218.832
Povećanja	827.313
Amortizacija	(459.727)
Neotpisana vrijednost na dan 31. decembra 2012.	2.586.418
Stanje na dan 31. decembar 2012	
Nabavna vrijednost	3.461.184
Kumulirani otpis vrijednosti i umanjeње vrijednosti	(874.766)
Neotpisana vrijednost	2.586.418
Godina završena na dan 31. decembra 2013.	
Početno stanje neotpisane vrijednosti	2.586.418
Povećanja	343.772
Amortizacija	(661.752)
Neotpisana vrijednost na dan 31. decembra 2013.	2.268.438
Stanje na dan 31. decembra 2013.	
Nabavna vrijednost	3.804.956
Kumulirani otpis vrijednosti i umanjeње vrijednosti	(1.536.518)
Neotpisana vrijednost	2.268.438

Amortizacija u iznosu od EUR 661.752 (2012: EUR 459.727). izračunata proporcionalnom metodom je uključena u operativne troškove u bilansa uspjeha.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

7. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Mašine i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 31. januara 2013.	163.442.269	573.837.590	1.023.601.407	30.420.955	720.348	1.792.022.569
Nabavke u toku godine		224.715	512	30.649.827	1.047.111	31.922.165
Aktiviranje sredstava u pripremi	107.995	3.198.356	36.731.075	(40.037.426)	-	-
Smanjenja	(350)	-	(125.162)	-	-	(125.512)
Na dan 31. decembra 2013.	163.549.914	577.260.661	1.060.207.832	21.033.356	1.767.459	1.823.819.222
Ispravka vrijednosti						
Na dan 1. januara 2013.	-	269.791.836	696.948.573	-	-	966.740.409
Amortizacija	-	7.303.545	22.288.812	-	-	29.592.357
Smanjenja	-	-	-58.924	-	-	(58.924)
Na dan 31. decembra 2013.	-	277.095.381	719.178.461	-	-	996.273.842
Neotpisana vrijednost						
Na dan 31. decembra 2013.	163.549.914	300.165.280	341.029.371	21.033.356	1.767.459	827.545.380

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

7. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

	Zemljište	Građevinski objekti	Mašine i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. januara 2012.	162.090.829	572.469.067	1.003.927.571	20.947.534	486.106	1.759.921.107
Nabavke u toku godine		1.617.621	-	32.593.293	234.243	34.445.157
Aktiviranje sredstava u pripremi	1.361.840	696.182	21.061.850	(23.119.872)	-	-
Drugi transferi						
Smanjenja	(10.400)	(945.280)	(1.388.014)	-	-	(2.343.694)
Na dan 31. decembra 2012.	163.442.269	573.837.590	1.023.601.407	30.420.955	720.348	1.792.022.570
Ispravka vrijednosti						
Na dan 1. januara 2012.	-	262.804.519	676.752.649	-	-	939.575.168
Amortizacija	-	7.305.369	21.449.137	-	-	28.754.506
Smanjenja	-	(318.052)	(1.253.213)	-	-	(1.571.265)
Na dan 31. decembra 2012.	163.442.269	269.791.836	696.948.573	-	-	966.758.409
Neotpisana vrijednost						
Na dan 31. decembra 2012.	163.442.269	304.045.754	326.652.834	30.420.955	720.348	825.173.161

U skladu sa revidiranim MRS 23 – Troškovi pozajmljivanja, Grupa je u 2013. godini izvršila kapitalizaciju troškova pozajmljivanja koji se pripisuju izgradnji kvalifikovanog sredstva kao dio njegove nabavne vrijednosti u iznosu od EUR 1.076.463 (2012: EUR 479.224).

Troškovi amortizacije u iznosu od EUR 29.592.357 (2012: EUR 28.754.506) terete operativne troškove u bilansu uspjeha. Grupa koristi proporcionalni metod radi alokacije troška amortizacije osnovnog sredstva u toku njegovog korisnog vijeka trajanja u skladu sa MRS 16.

7. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Rukovodstvo Grupe je izvršilo analizu trenutne ekonomske situacije i pokazatelja obezvrjeđenja nekretnina, postrojenja i opreme na dan 31. decembar 2013. i procijenilo da ne postoje indikatori umanjena vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme prema IAS 36 – 'Obezvrjeđenje sredstava', te stoga nije rađen test umanjena vrijednosti.

U svrhu određivanja nadoknadive vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u toku 2012. godine, korišten je obračun na bazi budućih tokova gotovine. Grupa je bila posmatrana kao jedna cjelina koja generiše gotovinu.

Sljedeće pretpostavke su korišćene tokom testiranja tokova gotovine za godine završene 31. decembra 2012. godine:

Ključne pretpostavke korišćene prilikom obračuna budućih tokova gotovine	Godina završena 31. decembra 2012.
Korišćene informacije	Biznis plan za period 2013. – 2022. godine
Period predviđanja	10 godina (2013. – 2022.)
Predviđena stopa rasta	2,9%
Diskontna stopa (prosječno ponderisan trošak kapitala) (WACC)	10,1%
Predviđanje tarifa električne energije i kapaciteta u izolovanim energetske sistemima.	Na bazi metodologije obračuna tarifa usvojenog od strane regulatornih organa koji je na snazi od 1. avgusta 2012. godine
Predviđanje obima električne energije i kapaciteta	Na bazi procijene budućih trendova industrije od strane rukovodstva Grupe
Predviđanje kapitalnih troškova	Na bazi procijene modernizacionog programa i programa rekonstrukcije od strane rukovodstva Grupe

Vrijednosti dodeljene ključnim pretpostavkama predstavljaju procjenu budućih trendova u poslovanju od strane rukovodstva i oslanjaju se kako na unutrašnje tako i na spoljašnje izvore.

Kao rezultat testa obezvrjeđenja koji je sproveden uz korišćenje gorenavedenih pretpostavki, rukovodstvo je zaključilo da ne postoji gubitak koji je proistekao iz obezvrjeđenja.

Ipak, kalkulacija nadoknadivog iznosa je osjetljiva na nivo buduće profitabilnost kompanije, predviđenog prosječno ponderisanog troška kapitala (WACC) i predviđene stope rasta.

U slučaju da se dugoročna stopa rasta smanji za 1,5 procenata, došlo bi do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme jedinice koja generiše gotovinu (JGG) Proizvodnja u iznosu od EUR 20 miliona. U JGG Distribucija i Snabdijevanje ne bi došlo do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

U slučaju da je diskontna stopa (WACC) viša za 1% u predviđenom periodu, došlo bi do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme JGG Proizvodnja u iznosu od EUR 40 miliona. U JGG Distribucija i Snabdijevanje ne bi došlo do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

U slučaju da se profitabilnost umanjuje za 8 procenata u predviđenom periodu, došlo bi do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme JGG Proizvodnja u iznosu od EUR 28 miliona. U JGG Distribucija i Snabdijevanje ne bi došlo do smanjenja neto knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

V.C.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

7. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Grupa nema stavljenih hipoteka na svoju imovinu po osnovu obezvrjeđena plaćanja bilo koje obaveze.

Grupa ne posjeduje nekretnine kupljene po osnovu finansijskog lizinga.

Tokom 2013. godine, kao i tokom 2012. godine, Matično društvo je usaglašavalo vlasničke listove sa podacima iz Registra osnovnih sredstava. Shodno pomenutom, rukovodstvo je utvrdilo da pojedina dokumenta o vlasništvu i dalje nedostaju. Međutim, Matično društvo je oduvijek koristilo relevantna sredstva evidentirana u okviru Nekretnina, postrojenja i opreme koja su evidentirana u registru osnovnih sredstava i kontrolisalo prilive Matičnog društva po osnovu njihovog korišćenja. Osim pomenutog, u skladu sa kupoprodajnim ugovorom zaključenim dana 3. septembra 2009. godine između Vlade Crne Gore i društva A2A S.p.A., Vlada Crne Gore je položila garancije da je na dan zaključenja kupoprodajnog ugovora sva imovina uključena u finansijske izvještaje EPCG bila u vlasništvu Matičnog društva. Shodno pomenutom, rukovodstvo stoji na stanovištu da Matično društvo posjeduje sva sredstva evidentirana u registru osnovnih sredstava i ulaže značajne napore u cilju pribavljanja potrebne dokumentacije o vlasništvu.

8. Dugoročna finansijska sredstva

	2013	2012
Dugoročni krediti trećim licima – napomena 8.1	19.913.636	20.825.989
Kreditni zaposlenima – napomena 8.2	3.114.066	2.613.429
Dugoročni finansijski plasmani – depoziti sa rokom dospelja preko godinu dana	600.000	-
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica i druga finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - napomena 8.3 (a)	14.532.347	14.993.878
Rezervisanja učešća u kapitalu zavisnih i drugih pravnih lica	(9.993.352)	(10.197.127)
Ukupno	28.166.697	28.236.169
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	8.800	8.800
	28.175.497	28.244.969

8.1. Dugoročni krediti trećim licima

	2013	2012
Subordinirani kredit Prvoj Banci a.d.	6.000.000	6.000.000
Kreditni prosljeđeni društvu CGES a.d.	15.997.748	16.741.601
- Kratkoročni dio kredita prema CGES-u	(2.084.112)	(1.915.612)
- Dugoročni dio kredita prema CGES-u	13.913.636	14.825.989
	19.913.636	20.825.989

Grupa trenutno ima EUR 6.000.000 subordiniranog duga kod Prve Banke sa kamatnom stopom od 8,5% na godišnjem nivou.

Kreditni odobreni društvu CGES AD predstavljaju dio kredita koje je Grupa uzela od međunarodnih finansijskih institucija EIB i KfW prije izdavanja društva CGES AD u aprilu 2009. godine. Ti kreditni su upotrijebljeni za nabavku opreme za potrebe društva CGES AD. Kada se društvo CGES izdvojilo, pomenuti kreditni su podijeljeni i iskazani u finansijskim izvještajima Grupe i CGES-a prema njihovoj namjeni i krajnjem korisniku. Međutim, zajmodavci (EIB i KfW) i dalje smatraju Grupu jedinim dužnikom nadležnim za cjelokupan iznos kredita. Shodno pomenutom, Grupa od 2010. godine zaključuje ugovore o zajmu sa društvom CGES AD koji se odnosi na njegov dio kredita, za svaku novu tranšu kredita. Na dan 31. decembra 2013. godine, ukupna obaveza Grupe prema EIB i KfW od EUR 26.933.211 evidentirana je u okviru dugoročnih kredita (napomena 16), a Grupa je knjižila dugoročno potraživanje u iznosu od EUR 13.913.636.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

8. Dugoročna finansijska sredstva (nastavak)

8.2. Krediti zaposlenima

	2013	2012
Dugoročni krediti zaposlenima	3.292.768	2.958.990
Ispravka vrijednosti	(178.702)	(345.560)
Ukupno	3.114.066	2.613.429

Dio kredita zaposlenima koji dospijeva u roku od godinu dana iznosi EUR 390.007 i prikazan je u napomeni 11 u okviru ostalih potraživanja.

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- o po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- o po osnovu poboljšanja uslova stanovanja.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu radnog staža kreditna obaveza umanjuje za 3,4%, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate od 20 godina i kamatnom stopom od 1,5% godišnje na preostali iznos kredita.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog iznosa dodijeljenog kredita u roku od 1 godine, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata.

Navedeni otpis duga se evidentira u bilansu uspjeha na poziciji troškova stambenog doprinosa.

8.3. Učešća u kapitalu

a) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju:

	2013	2012
U akcijama	13.661.269	13.919.218
U udjelima	871.078	871.078
Minus: ispravka vrijednosti	(9.993.352)	(10.197.127)
	4.538.995	4.796.751

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju odnose se na:

Naziv preduzeća	2013	Učešće %	Zemlja osnivanja
Prva Banka a.d. – obične akcije	10.357.894	19,76%	Crna Gora
Prva Banka a.d. – preferencijalne akcije	3.000.063	4,34%	Crna Gora
Rekreaturs BEOGRAD	870.520	2%	Srbija
Novi Prvoborac a.d.Herceg Novi	3.169	0,8%	Crna Gora
Invest banka Montenegro a.d.Podgorica	211.658	1,5%	Crna Gora
Beogradska banka	558	-	Srbija
Ostalo akcije	88.485	-	-
<i>Ukupno</i>	14.532.347	-	-
Minus: ispravka vrijednosti	(9.993.352)	-	-
	4.538.995	-	-

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obuhvataju:

	2013	2012
Hartije od vrijednosti koje se kotiraju na berzi	13.661.269	13.919.218
Hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju na berzi	8.800	8.800
Strane hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju na berzi	871.078	871.078

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

8. Dugoročna finansijska sredstva (nastavak)

Promjene na učešću u kapitalu ostalih pravnih lica i drugim hartijama od vrijednosti raspoložive za prodaju:

	2013	2012
Na dan 1. Januara	4.822.650	5.594.154
Obevrjeđivanje	(283.655)	(797.403)
Na dan 31. Decembra	4.538.995	4.796.751

Sva finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su izražena u EUR.

Na dan 31. decembar 2013, Grupa posjeduje 81.035 običnih akcija, predstavljajući 19,76% akcijskog kapitala Prve Banke, i 23.471 ne-kumulativnih preferencijalnih akcija predstavljajući 100% preferencijalnih akcija banke.

9. Finansijski instrumenti

Računovodstvene politike koje se odnose na finansijske instrumente primijenjene su na stavke prikazane u tabeli niže:

	Zajmovi i potraživanja	HOV koje se drže do dospijeca	Učešća u kapitalu pravnih lica i druge hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	Ukupno
<i>Sredstva</i>				
Na dan 31. decembra 2012				
Dugoročna finansijska sredstva	23.439.418	8.800	4.796.751	28.244.969
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja izuzev potraživanja za avanse	124.559.673	-	-	124.559.673
Kratkoročni finansijski plasmani	47.415.612	-	-	47.415.612
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	30.296.010	-	-	30.296.010
Ukupno	225.710.713	8.800	4.796.751	230.516.264
			Ostale finansijske obaveze	Ukupno
<i>Obaveze</i>				
Na dan 31. decembra 2012.				
Obaveze po kreditima			82.538.876	82.538.876
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze izuzev zakonskih (statutarnih) obaveza			58.091.137	58.091.137
Ukupno			140.630.013	140.630.013

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

9. Finansijski instrumenti (nastavak)

	Zajmovi i potraživanja	HOV koje se drže do dospjeća	Učešća u kapitalu pravnih lica i druge hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	Ukupno
<i>Sredstva</i>				
Na dan 31. decembra 2013				
Dugoročna finansijska sredstva	23.627.702	8.800	4.538.995	28.175.497
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja izuzev ukalkulisanih troškova	123.557.086	-	-	123.557.086
Kratkoročni finansijski plasmani	103.484.112	-	-	103.484.112
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27.498.435	-	-	27.498.435
Ukupno	278.167.336	8.800	4.538.995	282.715.131

	Ostale finansijske obaveze	Ukupno
<i>Obaveze</i>		
Na dan 31. decembra 2013.		
Obaveze po kreditima	72.603.454	72.603.454
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze izuzev zakonskih (statutarnih) obaveza	56.176.242	56.176.242
Ukupno	128.779.696	128.779.696

10. Zalihe

	2013	2012
Materijal	18.531.691	19.087.985
Rezervni dijelovi	7.872.633	8.307.835
Ostale zalihe	647.311	540.450
Manje: Ispravka vrijednosti	(2.937.602)	(1.929.602)
Ukupno zalihe – neto	24.114.033	26.006.668

Grupa je umanjila vrijednost zaliha u vezi sa zastarjelim i zalihama sa sporim obrtom u iznosu od EUR 1.008.000, koje je Grupa prepoznala kao trošak u Bilansu uspjeha (napomena 26).

Zalihe nijesu korišćene kao kolateral za kredite.

Zalihe EPCG d.o.o. Beograd se odnose na kancelarijski materijal, u iznosu od EUR 2.201 (2012: EUR 677), dok Zeta Energy d.o.o. nema zaliha na dan 31 Decembar 2013.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

11. Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja

	2013	2012
Potraživanja po osnovu datih avansa	1.979.343	1.960.380
Ispravka vrijednosti	(1.286.013)	(1.215.263)
Neto potraživanja po osnovu datih avansa	693.330	745.117
Potraživanja od distributivnih potrošača:		
- kupci za električnu energiju – domaćinstva	149.306.235	141.093.663
- kupci za električnu energiju – ostali potrošači	57.275.723	56.982.870
	206.581.958	198.076.533
Potraživanja od direktnih potrošača	66.077.851	56.134.785
Potraživanja za izvoz električne energije	9.229.118	12.821.184
Potraživanja od kupaca. Bruto	281.888.927	267.032.502
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(170.839.475)	(153.431.620)
Neto potraživanja od kupaca	111.049.452	113.600.882
Potraživanja po osnovu PDV-a	-	1.857.550
Potraživanja po osnovu kamata	6.407.011	4.068.766
Potraživanja po osnovu preplaćenih taksi	3.042.058	3.042.058
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu preplaćenih taksi	(3.035.067)	(3.035.067)
Potraživanja po osnovu ostalih operacija		
- Potraživanja od države	263.445	276.534
- Potraživanja za subvencije	1.220.936	370.686
- Potraživanja od povezanih lica	987.760	773.366
- Potraživanja za energiju i pružene usluge	1.492.175	1.357.406
- Potraživanja od zaposlenih i za zaposlene	573.713	574.587
- Prelazna konta za rasknjižavanje uplata	109.344	57.737
- Ostali	1.210.632	1.333.127
Ukupno Potraživanja po osnovu ostalih operacija	5.858.005	4.743.443
Rezervisanja za potraživanja iz ostalih operacija	(458.801)	(434.259)
Ostala potraživanja i odloženi prihod	3.435.915	453.830
Ostala potraživanja. Neto	15.249.121	10.696.321
Ukupno potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	126.991.903	125.042.320

Starosna struktura potraživanja od kupaca bila je kao što slijedi:

	2013	2012
Do 3 mjeseca	42.252.917	59.523.968
3 do 6 mjeseci	16.244.168	32.105.410
Preko 6 mjeseci	223.391.842	175.403.124
	281.888.927	267.032.502

Na dan 31. decembra 2013. godine potraživanja po osnovu prodaje u 17 koja su dospjela preko 6 mjeseci na dan 31. decembra 2013. godine, a nisu obezvrjeđena, u ukupnom iznosu od EUR 52.552.367 u potpunosti naplativ. Najveći dio ovog iznosa od EUR 36.899.145 na dan 31. decembra 2013. godine predstavlja potraživanja od direktnog potrošača Kombinat Aluminijskog Podgorica (KAP) u stečaju. Grupa smatra da će naplatiti knjigovodstveni iznos potraživanja na dan 31. decembra 2013. godine kroz pregovore sa Vladom Crne Gore koji su u toku.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu prodaje i drugih potraživanja Grupe iskazana je u EUR.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

11. Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja (nastavak)

Promjene na računu rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti potraživanja su:

	2013	2012
Na dan 1. Januara	153.431.620	156.199.386
Rezervisanja za obezvrjeđenje potraživanja (napomena 26)	17.631.397	14.959.515
Potraživanja otpisana u toku godine kao nenaplativa	(197.593)	(122.557)
Ukidanje neiskorišćenog rezervisanja (napomena 23)	(25.949)	(17.604.724)
Na dan 31. Decembra	170.839.475	153.431.620

Formiranje i ukidanje rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti potraživanja iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda/ostalih poslovnih dobitaka u Bilansu uspjeha (napomene 23 i 26). Iznosi knjiženi na teret ispravke vrijednosti otpisuju se kada se ne očekuje da će biti naplaćeni.

U okviru pozicije potraživanja od prodaje i druga obezvrjeđena su takođe potraživanja po osnovu datih avansa u iznosu od EUR 3.035.067 (2012: EUR 3.035.067) kao i potraživanja od zaposlenih u iznosu od EUR 458.801 (2012: EUR 458.776). Grupa je izvršila ispravku vrijednosti po osnovu datih avansa za avanse starije od jedne godine.

12. Kratkoročni finansijski plasmani

	2013	2012
Kratkoročni krediti	1.024.499	1.024.499
Tekući dio kredita datog društvu CGES a.d.	2.084.112	1.915.612
Kratkoročni plasmani	101.400.000	45.500.000
Minus: Ispravka vrijednosti	(1.024.499)	(1.024.499)
	103.484.112	47.415.612

Kratkoročni plasmani se odnose na oročene depozite plasirane kod komercijalnih banaka sa inicijalno ugovorenim rokom dospijea od preko tri mjeseca. Oročeni depoziti su plasirani kod sljedećih banaka:

	2013	2012
Crnogorska komercijalna banka	4.000.000	-
Erste banka	7.000.000	-
NLB Montenegro banka	25.000.000	-
Prva banka CG	42.000.000	45.500.000
Societe Generale banka	20.400.000	-
Hipotekarna banka	3.000.000	-
	101.400.000	45.500.000

Pregled uslova i ročnosti kratkoročnih finansijskih plasmana na dan 31. decembar 2013. je dat u sljedećoj tabeli:

Banka	Kamatna Stopa	14 mjeseci	12 mjeseci	6 mjeseci	Ukupno
Crnogorska komerc.banka	3.0 - 3.5%		3.000.000	1.000.000	4.000.000
Erste banka	3.2 - 3.4%		7.000.000		7.000.000
NLB Montenegro banka	2.75 - 4.75%		10.000.000	15.000.000	25.000.000
Prva banka CG	3.85 - 4.5%		42.000.000		42.000.000
Societe Generale banka	3.3 - 4.25%	2.500.000	13.900.000	4.000.000	20.400.000
Hipotekarna banka	3%		3.000.000		3.000.000
UKUPNO		2.500.000	78.900.000	20.000.000	101.400.000

Depoziti oročeni kod Societe Generale banke sa rokom dospijea od 14 mjeseci klasifikovani su kao kratkoročni finansijski plasmani jer im je na dan bilansa stanja dospijea kraće od jedne godine.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	2013	2012
Gotovina u banci	27.495.052	30.293.227
Gotovina u blagajni	3.383	2.783
	<u>27.498.435</u>	<u>30.296.010</u>

Računi kod banaka donose kamatu po stopi od 1% do 2% na godišnjem nivou.

Gotovina u banci uključuje iznos od EUR 121.231 (31. decembra 2012. godine - EUR 9.200.000), koji se odnosi na kratkoročne depozite kod banaka, inicijalno oročene na rok kraći od 3 mjeseca.

14. Kapital i rezerve

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Neraspoređena dobit (gubitak)	Revalorizacione Rezerve	Ukupno	Manjinski udeli	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2012	958.666.061	8.613.641	(295.017.830)	186.905.151	859.167.023	5.988.402	865.155.425
Korekcija prethodne godine	-	-	-	(71.694)	(71.694)	-	(71.694)
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	635.454	(625.060)	10.394	2.259	12.653
Dobit tekuće godine	-	-	(5.621.482)	-	(5.621.482)	117.097	(5.504.385)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	958.666.061	8.613.641	(300.003.858)	186.208.397	853.484.241	6.107.758	859.591.999
	Akcijski kapital	Emisiona premija	Neraspoređena dobit (gubitak)	Revalorizacione Rezerve	Ukupno	Manjinski udeli	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2013	958.666.061	8.613.641	(300.003.858)	186.208.397	853.484.241	6.107.758	859.591.999
Korekcija prethodne godine	-	-	17.260	-	17.260	-	17.260
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	(265.615)	(265.615)	(3.430)	(269.045)
Dobit tekuće godine	-	-	25.135.716	-	25.135.716	(20.933)	25.114.783
Stanje na dan 31. decembra 2013.	958.666.061	8.613.641	(274.850.882)	185.942.782	878.371.602	6.083.395	884.454.997

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

14. Kapital i rezerve (nastavak)

a. Akcijski kapital

Struktura akcijskog kapitala kompanije i akcionara na dan 31. decembra 2013. godine je kao što slijedi:

	Broj akcija	% vlasništva	31. decembar 2013.
Fizička lica	1.498.470	1,20%	11.460.598
Pravna lica	121.848	0,09%	931.918
A2A	54.785.075	43,71%	419.007.211
Država Crna Gora	68.939.925	55,00%	527.266.334
Ukupno	125.345.318	100%	958.666.061

Ukupan odobreni broj običnih akcija iznosi 125.345.318 (2012: 125.345.318) po nominalnoj vrijednosti od EUR 7,6482 po akciji (2012: EUR 7,6482 po akciji). Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Dana 31. decembra 2013. godine, Centralna depozitarna agencija je potvrdila sljedeću strukturu kapitala:

	Procent vlasništva
Država Crna Gora	55,00%
A2A	43,71%
Fizička lica	1,20%
Ostala pravna lica	0,09%
	100,00%

b. Rezerve

Emisiona premija je nastala kao rezultat razlike između nominalne vrijednosti akcija Matičnog društva i vrijednosti po kojoj su akcije prodate. Nominalna vrijednost akcije je EUR 7,6482 dok je prodajna vrijednost bila EUR 8,4000. Broj emitovanih akcija je 11.457.357.

Promjene na računu rezervi po osnovu revalorizacionih rezervi su bile kao što slijedi:

	Revalorizacione rezerve
Na dan 1. januara 2012.	186.905.151
Svodenje na fer vrijednost	(71.641)
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	(625.113)
Na dan 31. decembra 2012.	186.208.397
Na dan 1. januara 2013.	186.208.397
Svodenje na fer vrijednost	(265.615)
Na dan 31. decembra 2013.	185.942.782

c. Neraspoređena dobit

Promjene na računu neraspoređene dobiti su bile kao što slijedi:

	2013	2012
Stanje 1. Januara	(300.003.858)	(295.017.830)
Korekcija početnog stanja	17.260	-
Nerealizovani gubici od hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	635.454
Dobit za godinu	25.135.716	(5.621.482)
Stanje 31. Decembra	(274.850.882)	(300.003.858)

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

15. Dugoročna rezervisanja

Promjene na računima rezervisanja su kao što slijedi:

	Obnavljanje prirodnih bogatstava	Naknade za druge beneficije zaposlenima	Rezervisanja za sudske sporove	Ostalo	Ukupno
Na dan 1. januara 2012.	2.991.571	10.773.123	2.922.289	227.847	16.914.830
Iskorišćeno u toku godine		(1.407.350)	(223.505)		(1.630.855)
Teretilo bilans uspjeha					
- Dodatna rezervisanja	179.494	1.226.285	1.769.133	278.404	3.453.316
- Vraćen neiskorišćeni iznos	-	-	(168.087)	-	(168.087)
Reklasifikacija na tekući dio	-	(148.430)	-	-	(148.430)
Na dan 31. decembra 2012.	3.171.065	10.443.628	4.299.829	506.251	18.420.773
	Obnavljanje prirodnih bogatstava	Naknade za druge beneficije zaposlenima	Rezervisanja za sudske sporove	Ostalo	Ukupno
Na dan 1. januara 2013.	3.171.065	10.443.628	4.299.829	506.251	18.420.773
Iskorišćeno u toku godine		(589.789)	(1.454.228)	(86.786)	(2.130.803)
Teretilo bilans uspjeha					
- Dodatna rezervisanja	179.494	1.201.265	5.998.648	3.574.313	10.953.719
- Vraćen neiskorišćeni iznos	-	-	(1.956.128)	-	(1.956.128)
Reklasifikacija na tekući dio	-	603.643	-	-	603.643
Na dan 31. decembra 2013.	3.350.559	11.658.747	6.888.121	3.993.777	25.891.204

(a) Obnavljanje prirodnih bogatstava

Termoelektrana Pljevlja koristi deponiju za odlaganje pepela i šljake. Rezervisanje je priznato za sadašnju vrijednost troškova za rekultivaciju deponije. Grupa planira da iskoristi ovu deponiju do 2014. godine. U finansijskim izvještajima za 2013 godinu Grupa je uvećala rezervisanje za rekultivaciju u iznosu EUR 179.494 (što je bio slučaj i u 2012 godini) zasnovano na postojećem modelu za deponiju, i to je prepoznato u bilansu uspjeha u liniji operativnih troškova.

(b) Primanja zaposlenih

Naknade zaposlenima se sastoje od:

	2013	2012
Otpremnine	6.861.912	6.080.439
Naknade zaposlenima po osnovu otpisa stambenih kredita	3.725.113	3.525.968
Jubilarne nagrade	1.071.721	837.221
	11.658.746	10.443.628

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

15. Dugoročna rezervisanja (nastavak)

Promjena rezervisanja za primanja zaposlenih tokom godine:

	Obaveze za penzije	Jubilarne nagrade	Naknade zaposlenima po osnovu otpisa stambenih kredita	Ukupno
Na dan 1. januara 2013.	6.080.439	837.221	3.525.968	10.433.628
Iskorišćeno tokom godine	(323.242)	(231)	(266.316)	(589.789)
Troškovi kamata	306.086	43.941	158.668	508.695
Dodatna rezervisanja (Aktuarski dobit/gubitak)	508.512	(122.736)	306.793	692.569
Kratkoročni dio	290.117	313.526	-	603.643
Na dan 31. decembra 2013.	6.861.912	1.071.721	3.725.113	11.658.746

Iznosi priznati u Bilansu uspjeha:

	2013	2012
Troškovi kamata	508.696	660.816
Neto aktuarski dobiti/(gubici) priznati u toku godine	692.569	(936.367)
Ukupno, uključeno u troškove zarada	1.021.265	(275.551)

Osnovne aktuarske pretpostavke koje su korišćene:

	2013 godina	2012 godina
Diskontna stopa	4.5%	4.5%
Buduća povećanja zarada	2.5%	2.5%
Fluktuacija zaposlenih/smrtnost/obolijevanje	3%	3%
Izmjene starosne granice za penzionisanje	Starosna granica: 65 godina za muškarce i 60 godina za žene	Starosna granica: 65 godina za muškarce i 60 godina za žene

(c) Sudski sporovi

Prikazani iznosi obuhvataju rezervisanja za određene sudske sporove koje su protiv Grupe pokrenuli klijenti. Rezervisanje je priznato u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda. Po mišljenju direktora, nakon odgovarajućih pravnih konsultacija, ishod tih sudskih sporova neće dovesti do značajnijih gubitaka preko iznosa za koje je izvršeno rezervisanje na dan 31. decembra 2013. godine.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

16. Krediti

	2013	2012
Ukupno dugoročni krediti	78.766.115	68.658.734
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(10.738.431)	(5.026.927)
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu dužem od godinu dana	68.027.684	63.631.807

Dospijee dugoročnih kredita:

	2013	2012
Od 1 do 2 godine	10.787.249	8.012.461
Od 2 do 5 godina	28.794.623	24.359.742
Preko 5 godina	28.445.812	31.257.546
	68.027.684	63.631.807

Knjigovodstvena vrijednost dugoročnih kredita Grupe izražena je u sljedećim valutama:

	2013	2012
USD	-	948.123
SDR	4.375.625	5.008.574
EUR	74.390.490	62.702.037
	78.766.115	68.658.734

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

16. Krediti (nastavak)

	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2012.					
Ministarstvo finansija Ruske federacije	474.062	474.061	-	-	948.123
IDA World bank	221.508	221.508	1.860.664	2.704.894	5.008.574
EBRD	-	-	7.777.778	11.722.222	19.500.000
KfW	426.975	1.008.475	11.547.188	3.378.227	16.360.865
Evropska investiciona banka	66.381	66.381	531.043	964.636	1.628.441
Natexis Banques Populaires	82.098	305.806	3.367.168	4.716.059	8.471.131
KESH Albania	445.025	445.025	3.620.214	2.625.905	7.136.169
KfW (dio kredita prosljeden CGES)	110.025	278.525	2.059.700	2.276.417	4.724.667
EIB (dio kredita prosljeden CGES)	201.046	201.056	1.608.448	2.870.215	4.880.765
Ukupno krediti	2.027.120	3.000.838	32.372.203	31.258.575	68.658.734
	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2013.					
Ministarstvo finansija Ruske federacije	-	-	-	-	-
IDA World bank	212.272	212.272	1.868.010	2.083.071	4.375.625
KESH Albania	445.025	445.025	3.680.230	1.675.840	6.246.120
EBRD	1.944.444	1.944.445	15.555.555	11.555.556	31.000.000
KfW	1.702.453	1.702.453	9.879.008	4.529.942	17.813.856
Evropska investiciona banka	66.953	66.953	535.625	826.147	1.495.678
Natexis Banques Populaires	404.735	422.342	3.387.195	3.868.955	8.083.227
KESH Albania	445.025	445.025	3.680.230	1.675.840	6.246.120
KfW (dio kredita prosljeden CGES)	384.047	384.047	3.072.374	1.432.488	5.272.956
EIB (dio kredita prosljeden CGES)	200.484	200.484	1.603.874	2.473.811	4.478.653
Ukupno krediti	5.360.413	5.378.021	39.581.871	28.445.810	78.766.115

Kredit ruske Vlade, na dan 31. decembra 2012. godine iznosio je EUR 948.123, korišten je za rekonstrukciju kotla, sistema odstranjivanja pepela i šljake i modernizaciju opreme energetskog bloka TE „Pljevlja“. Na dan 31. decembar 2013. godine u potpunosti je otplaćen.

16. Krediti (nastavak)

Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja ovih obaveza data je garancija Vlade CG i garancija Nikšićke banke. Cjelokupni iznos kredita je odobren Vladi SRJ, a dio u inicijalnom iznosu od USD 10.669.307 Vlada SRJ je prenijela na Vladu CG.

Kredit od *International Development Association – World Bank* (IDA – World Bank), koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 3.608.628 korišten je za hitnu stabilizaciju snabdijevanja električnom energijom. Odobren je 20. decembra 2002. godine – Ugovor br.3708-o-ME. Rok dospijeca je 1. maj 2022. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore. Ugovorom je inicijalno odobren kredit u iznosu od SDR 3,8 miliona.

Drugi kredit od IDA – World Bank, koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 766.997, korišten je za hitnu stabilizaciju HPP Perućica. Rok dospijeca je 15. maj 2027. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore. Ugovor je sačinjen na iznos od SDR 760 hiljada.

Kredit od Evropske investicione banke (EIB) koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 5.974.331, korišten je za rekonstrukciju energetskog sektora i raspoređen na: FC Proizvodnja (HE „Piva” i HE „Perućica”) i FC Prenos koji se izdvojio iz EPCG AD Nikšić kao društvo CGES AD, pa je isknjižen dio ovog kredita koji se odnosio na tu funkcionalnu cjelinu. Odobren je u avgustu 2002. godine i isplaćen u 3 tranše. Prva tranša dospijeva 30. aprila 2024. godine, a dobijena je po fiksnoj kamati od 4,62 %, druga tranša dospijeva 30. aprila 2025. godine, a dobijena je po fiksnoj kamatnoj stopi 3,949 %, treća tranša dospijeva za plaćanje 31. oktobra 2025. godine, a dobijena je po fiksnoj kamatnoj stopi 4,503 %. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore. Dio tih kredita koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 4.478.653 upotrijebljen je za nabavku opreme za FC Prenos. Kada se aprila 2009. godine društvo Prijenos izdvojilo iz Matičnog društva, pomenuti krediti su podijeljeni i iskazani u finansijskim izvještajima Matičnog društva i CGES već prema namjeni. Međutim, EIB i dalje smatra Matično društvo jedinim dužnikom nadležnim za cjelokupan iznos kredita. U praksi, Matično društvo naplaćuje od CGES proporcionalni iznos obaveze po kreditima, a zatim cio iznos dospjelih obaveza uplaćuje EIB.

Kredit od KfW koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 796.000 korišten je za rekonstrukciju HE „Perućica”, a dobijen je 18. decembra 2003. godine – Ugovor broj 10-00-15044. Kredit dospijeva 30. oktobra 2015. godine po kamatnoj stopi euribor od šest mjeseci + 2,5% godišnje, a plaća se u polugodišnjim anuitetima. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore. Ugovor je sačinjen na iznos od EUR 3,58 miliona.

Kredit od KfW koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 13.431.782 (2012. - EUR 12.900.445) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između *German Development Bank – KfW* i EPCG u iznosu od EUR 15 miliona. Namijenjen je za projekt zamjene filtera u TE „Pljevlja” i proširenje TS Ribarevina i TS Podgorica 5. Kredit će koristiti u iznosu od EUR 10 milion TE Pljevlja, dok će iznos od EUR 5 miliona biti iskorišćen od strane FC Prenos i FC Distribucija u odnosu koji je precizno definisan. Kredit je osiguran sa 16 bankarskih garancija i 20 mjenica. Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojio iz Matičnog društva kao društvo CGES AD, pomenuti krediti su podijeljeni i iskazani u finansijskim izvještajima Matičnog društva i CGES već prema namjeni. Međutim, KfW i dalje smatra Matično društvo jedinim dužnikom nadležnim za cjelokupan iznos kredita. U praksi, Matično društvo naplaćuje od CGES-a proporcionalni iznos obaveze po kreditima, a zatim cio iznos dospjelih obaveza uplaćuje KfW. Iznos koji se odnosi na CGES AD na dan 31. Decembar 2013 je EUR 3.201.500 (2012. - EUR 2.746.742).

Kredit od KfW koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 5.453.383 (2012. – EUR 3.616.553) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između *German Development Bank – KfW* i EPCG u iznosu od EUR 16 miliona. Namijenjen je za projekt rekonstrukcije/modernizacije HE Piva, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore kao i 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Kredit od KfW koji je na dan 31. decembra 2013. godine iznosio EUR 3.405.648 odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između *German Development Bank – KfW* i EPCG u iznosu od EUR 5,4 miliona. Namijenjen je za projekt remonta distributivne mreže. Odobren je 20. jula 2007. godine. Kredit će koristiti CGES AD i FC Distribucija u odnosu koji je precizno definisan. Međutim, KfW i dalje smatra Matično društvo jedinim dužnikom nadležnim za cjelokupan iznos kredita. U praksi, Matično društvo naplaćuje od CGES-a proporcionalni iznos obaveze po kreditima, a zatim cio iznos dospjelih obaveza uplaćuje KfW.. Iznos koji se odnosi na CGES AD na dan 31. decembar 2013. je EUR 2.071.477 (2012. - EUR 1.977.925).

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

16. Krediti (nastavak)

Kredit od banke Natexis Banques Populaires iz Francuske, koji na dan 31. decembra 2013. godine iznosi EUR 8.083.227. ima rok dospeljeća 31. decembar 2024. godine a plaća se u kvartalnim anuitetima. Odobren je za potrebe rehabilitacije i rekonstrukcije elektro-mreže.

Kredit od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) na dan 31. decembar 2013 je povučen u iznosu od EUR 31.000.000 (31. decembar 2012 - EUR 19.500.000). Ugovor o kreditu je potpisan sa EBRD dana 25. Novembra 2010. godine. Namjena kredita je finansiranje nabavke i instalacije uređaja za daljinsko očitavanje potrošnje električne energije i ukupan iznos investicije je procijenjen na EUR 43.500.000 od čega se EUR 35.000.000 finansira iz kredita EBRD. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Iznos kamate na glavnici je ugovorom definisan kao suma: margine (3,5% godišnje) i Evropske međubankarske stope (EURIBOR). Takođe, tokom trajanja kredita, EPCG je u obavezi da plaća kamatu na nepovučeni dio kredita u iznosu od 0,5%. Kredit ima sljedeće kovenante:

- odnos konsolidovanog duga prema EBITDA manji od 4:1;
- odnos Obrtne imovine i Kratkoročnih obaveza veći od 1.2:1;
- odnos EBITDA i Rashoda po osnovu kamata veći od 4:1.

U 2013. godini nije bilo povreda kovenanti.

Grupa ima sljedeće neiskorišćene kreditne linije:

	2013	2012
Varijabilna kamatna stopa	16.339.882	31.506.551
Fiksna kamatna stopa	90.407	81.740
	16.430.289	31.588.291

Pregled obaveza po osnovu kredita prema vrsti kamatne stope:

	2013	2012
Varijabilna kamatna stopa	60.332.932	48.669.824
Fiksna kamatna stopa	18.433.183	19.988.910
	78.766.115	68.658.734

Kreditne linije koje ističu u toku jedne godine su godišnje kreditne linije koje podliježu revidiranju na različite datume u toku 2013. godine. Ostale kreditne linije su ugovorene sa ciljem da pomognu predloženo proširenje aktivnosti Grupe u ostvarivanju strateških projekata za investicije.

Fer vrijednost kratkoročnih kredita jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti jer uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

17. Odloženi prihodi

	2013	2012
Odloženi prihodi po osnovu donacija	9.175.901	9.063.044
Ukupno odloženi prihodi po osnovu donacija	9.175.901	9.063.044

Iznos od EUR 9.175.901 odnosi se na odloženi prihod po osnovu primljenih donacija, i to: FC Proizvodnja – EUR 4.318.668 i FC Distribucija – EUR 4.857.232.

Vlada Crne Gore je odobrila otpis dijela sredstava (u iznosu od EUR 5.000.000) definisanim kreditnim Ugovorom o prijenosu sredstava i odgovornosti za realizaciju Projekta za rekonstrukciju HE „Perućica“ br. 02-4699 od 18. decembra 2003. godine sklopljenom između Vlade Crne Gore, koju je zastupalo Ministarstvo finansija i EPCG. Iz navedene donacije plaćana je nabavka opreme od Voith Siemens Hydropower i konsultantske usluge Fichtner.

Za iznos godišnje amortizacije uknjiženih osnovnih sredstava umanjen je odloženi prihod na račun tekućeg prihoda, tako da nema efekta na neto prihod.

18. Kratkoročne finansijske obaveze

	2013	2012
Kratkoročni krediti	3.772.761	3.944.720
	3.772.761	3.944.720

Kredit od Ruske federacije – Klirinški dug u iznosu od EUR 3.772.761 (USD 5.200.000) na dan 31. decembra 2013. godine (31. decembar 2012 – EUR 3.944.720) odnosi se na finansijski aranžman zaključen između Vlade Crne Gore i Ruske federacije. Uslovi kredita biće naknadno definisani i Grupa je klasifikovala ovaj kredit kao kratkoročan.

19. Kratkoročne obaveze iz poslovanja i druge obaveze

	2013	2012
Obaveze po osnovu primljenih avansa	446.919	152.360
Obaveze prema dobavljačima povezanim licima	3.410.280	12.608.225
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	13.437.305	10.788.281
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	8.563.870	19.378.802
Ukalkulisane obaveze prema dobavljačima	19.324.969	2.326.080
Obaveze za neto zarade	1.937.772	2.261.723
Obaveze za gradsko građevinsko zemljište	160.785	86.806
Obaveze za lokalne komunalne takse	259.643	259.643
Obaveze za neiskorišćen godišnji odmor	1.166.296	1.596.716
Ukalkulisane obaveze	4.552.887	4.835.642
Ostale obaveze iz poslovanja	2.915.516	3.796.859
Ukupno	56.176.242	58.091.137

Sve obaveze prema dobavljačima su iskazane u EUR.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

20. Obaveze za poreze i doprinose

	2013	2012
Porez na dodatnu vrednost	7.276	8.831
Porez na zarade	3.934.886	2.771.190
Obaveze za doprinose na zarade	14.899.213	11.340.219
Obaveze za carine	29.561.498	22.627.910
Ostale obaveze za poreze i doprinose	1.193.238	482.034
Ukupno	49.596.111	37.230.184

21. Odložena poreska sredstva i obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze se "prebijaju" kada postoji zakonski osnov da se "prebiju" tekuća poreska sredstva i obaveze i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na poreze na dobit uvedene od strane istog poreskog organa bilo entitetu koji podliježe obavezi plaćanja poreza ili različitim entitetima koji podliježu obavezi plaćanja poreza onda kada postoji namjera da se obaveze poravnaju na neto osnovi. „Prebijeni“ iznosi su prikazani u tabeli niže:

	2013	2012
Odložena poreska sredstva:		
- Nadoknativa u roku dužem od 12 mjeseci	6.950.000	7.100.000
- Nadoknativa u roku od 12 mjeseci		
Odložene poreske obaveze:		
- Nadoknadive u roku dužem od 12 mjeseci	38.010.270	36.012.310
- Nadoknadive u roku od 12 mjeseci		
Odložena poreska sredstva/(obaveze), neto	(31.060.270)	(28.912.310)

Bruto promjene na računu obaveza po osnovu odloženog poreza na dobit :

	2013	2012
Na dan 1. Januara	28.912.310	25.947.940
Na teret bilansa uspjeha	2.147.960	2.964.370
Porez na teret revalorizacione rezerve	-	-
Porez u korist neraspoređene dobiti	-	-
Na dan 31. Decembra	31.060.270	28.912.310

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

21. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

Promjene na računu odložena poreska sredstva i obaveze u toku godine, bez uzimanja u obzir „prebijanja“ salda u okviru iste poreske jurisdikcije, bile su kao što slijedi:

Odložene poreske obaveze:	Ubrzana poreska amortizacija	Dobici na fer vrijednosti	Konvertibilne obveznice	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. januara 2013	36.012.310	-	-	-	36.012.310
Na teret /(u korist) bilansa uspjeha	1.997.960	-	-	-	1.997.960
Stanje na dan 31. decembra 2013.	38.010.270	-	-	-	38.010.270

Odložena poreska sredstva:	Obaveze po osnovu otpremnina	Rezervisanje	Gubici po osnovu obezvređenja	Poreski gubici	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. januara 2013	-	-	-	7.100.000	-	7.100.000
Na teret bilansa uspjeha	-	-	-	(150.000)	-	(150.000)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	-	-	-	6.950.000	-	6.950.000

Odloženo poresko sredstvo se priznaje za pokriće prenetih poreskih gubitaka u iznosu u kojem je vjerovatno da će se odnosna poreska olakšica ostvariti kroz buduće oporezive dobiti. Odložena poreska sredstva koja su povezana sa poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih 5 godina, nijesu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno dobiti da apsorbuje akumulirane gubitke. Poreski gubici ističu u rokovima prikazanim u tabeli niže:

Godina porijekla	Godina isteka	31.12.2013.
2011	2016	51.191.282
2012	2017	26.160.797
UKUPNO		77.352.079

Stopa poreza na dobit u Crnoj Gori je 9% (2012:9%)

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

22. Poslovni prihodi

	2013	2012
Prihodi od prodaje električne energije - Elektroprivreda Srbije	51.521.481	33.420.786
Prihodi od prodaje električne energije – Domaćinstva i ostali potrošači	163.933.079	157.809.789
Prihodi od prodaje električne energije – Direktni potrošači	24.754.374	50.937.288
Prihodi od prodaje električne energije – Izvoz	25.934.498	11.532.985
Prihodi od prodaje električne energije domaćim potrošačima – Ostalo	2.939.018	2.647.491
Prihodi za pokriće gubitaka u prenosnoj mreži	5.249.304	5.924.723
Prihodi od nelegalne potrošnje	1.604.926	1.577.923
Prihodi od prodaje usluga	238.584	183.517
Ostali prihodi	1.002.335	225.313
Ukupno	277.177.599	264.259.815

Prihodi od prodaje električne energije Elektroprivredi Srbije (EPS) proizlazi na osnovu Ugovora o dugoročnoj poslovno-tehničkoj saradnji koji je Grupa zaključila sa EPS 1991. godine. Ugovor je zaključen za potrebe rješavanja pitanja prijenosa električne energije između Srbije i Crne Gore koje su postale nezavisne države. Ovaj dugoročni ugovor je prekinut od strane EPS-a tokom 2013 godine.

Ugovorom je bila regulisana distribucija električne energije proizvedene u hidroelektrani "Piva" između Matičnog društva i EPS. Matično društvo snabdijeva EPS električnom energijom kada je najveće opterećenje, dok EPS snabdijeva Matično društvo električnom energijom tokom cijele godine. Ovaj ugovor se ažurirao na godišnjoj osnovi, određujući godišnji nivo i cijene električne energije koja će biti isporučena/razmijenjena između dvije strane. Razmjena električne energije se u finansijskim izvještajima priznaje kao redovni prihod i trošak prodaje u konsolidovanim izvještajima.

HPP Piva je u vlasništvu Matičnog društva koja je odgovorno za njeno redovno održavanje, dok je EPS bio odgovoran za rad hidroelektrane tako što isporučuje količinu električne energije koja se proizvede u hidroelektrani na dnevnoj osnovi. Matično društvo je donosilo sve strateške odluke u pogledu ulaganja u osnovna sredstva i finansiranja, i snosio sve rizike u slučaju više sile, štete i drugim slučajevima. Osim pomenutog, EPCG je samostalno upravljao hidroelektranom. EPCG i EPS nisu vršile međusobno potraživanje naknada za pomenute usluge.

23. Ostali poslovni prihodi

	2013	2012
Ukidanje rezervisanja za sporove	861.269	30.252
Ukidanje rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	430.420	358.120
Ukidanje rezervisanja za potraživanja po osnovu prodaje	25.949	17.604.724
Prihod od aktivacije – Elektrogradnja	-	1.053.223
Prihodi po osnovu usklađivanja stambenih kredita	139.437	769.659
Prihod od usluga izgradnje	106.821	155.387
Prihodi od donacija	283.810	295.434
Prihod po osnovu takse na brojila	383.278	205.261
Ostali prihodi iz poslovanja	872.105	1.469.986
Ukupno	3.103.089	21.619.738

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

24. Sirovine i utrošeni materijali

	2013	2012
Nabavna vrijednost uvezene električne energije	7.264.911	58.565.673
Nabavna vrijednost električne energije Elektroprivreda Srbije	42.988.955	39.606.940
Troškovi hemikalija za TE „Pljevlja“	110.438	112.962
Troškovi mazuta za TE „Pljevlja“	451.149	634.474
Troškovi uglja za TE „Pljevlja“	42.130.549	41.711.276
Troškovi rezervnih dijelova	8.054.013	6.985.826
Ostali troškovi rezervnih dijelova	1.533.474	1.394.531
Ukupno	102.533.489	149.011.682

25. Troškovi primanja zaposlenih

	2013	2012
Zarade i naknade zarada	25.905.614	29.148.992
Porezi i doprinosi	19.442.894	19.586.318
Naknade zaposlenima za zimnicu	832.595	876.563
Otpremnine za penzije	1.093.476	361.091
Naknada za prijevoz zaposlenih	81.967	54.459
Troškovi dnevnica na službenom putu	167.899	140.243
Troškovi pomoći zaposlenima i članovima porodica	184.358	171.770
Program dobrovoljnog prekida radnog odnosa	2.142.225	2.850.948
Troškovi prireza	645.580	528.105
Ostali lični rashodi	347.769	13.103
Ukupno	50.844.377	53.731.592

Grupa je objavila program stimulisanja dobrovoljnog prekida radnog odnosa u martu 2013. godine. Program je definisan postojećim sporazumom između društva A2A i Vlade Crne Gore (socijalni program) koji definiše iznos naknade po zaposlenom za dobrovoljni prekid radnog odnosa od najmanje 24 neto plate zaposlenog lica (s time što iznos ne može biti veći od EUR 20 hiljada, odnosno ne manji od EUR 13 hiljada). Ukupno 118 zaposlenih je prihvatilo da napusti Grupu na bazi predloženog programa, od kojih je 115 broj zaposlenih koji su već napustili Grupu tokom 2013.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

26. Ostali poslovni rashodi

	2013	2012
Troškovi prijenosa električne energije	17.868.946	20.572.391
Troškovi održavanja	8.374.757	7.293.789
Obezvrjeđenje vrijednosti dugoročnih plasmana	11.924	699.864
Porez na imovinu	4.555.150	4.678.729
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca (Napomena 11 i 33)	17.631.397	14.959.515
Rezervisanja za sudske sporove	4.902.573	1.572.489
Troškovi izdavanja licenci	628.580	444.230
Troškovi komunalnih usluga	277.165	274.749
Troškovi vode	229.650	212.003
Rashodi po osnovu usklađivanja zaliha materijala	1.008.000	1.927.445
Premije osiguranja	1.147.498	1.044.274
Donacije	398.429	299.991
Troškovi usluga savjetovanja i pravnih usluga	3.407.881	4.289.838
Poštanske usluge – dostavljanje faktura	1.148.952	1.134.695
Ostale poštanske usluge	600.633	612.365
Transportni troškovi	386.439	242.679
Različite naknade	8.042.552	3.391.610
Ostali poslovni rashodi	11.036.942	5.162.009
Ukupno	81.657.468	68.812.665

27. Finansijski prihodi/rashodi, neto

	2013	2012
Finansijski prihodi iz odnosa sa povezanim licima	2.680.487	3.066.986
Prihodi od kamata	10.645.351	11.104.595
Pozitivne kursne razlike	744.038	712.894
Ostali finansijski prihodi	4.963	28.934
Ukupno finansijski prihodi	14.074.839	14.913.409
Rashodi po osnovu kamata	1.344.375	1.953.243
Negativne kursne razlike	386.148	576.111
Ostali finansijski rashodi	25.719	5.749
Ukupno finansijski rashodi	1.756.242	2.535.103
Finansijski prihodi/(rashodi), neto	12.318.597	12.378.306

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

28. Porez na dobit

	2013	2012
Tekući porez		
Tekući porez na dobit za godinu	5.233	27.702
Tekući porez ukupno	-	-
Odloženi porez (napomena 21)		
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	2.147.961	2.964.370
Odloženi porez ukupno	(2.147.961)	(2.964.370)
Trošak poreza na dobit	(2.153.194)	(2.992.072)

29. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koji pripada akcionarima Matičnog društva (matičnog pravnog lica) podijeli ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju u toku godine.

	2013	2012
Dobitak koji pripada akcionarima iz kontinuiranog poslovanja	-	-
Dobitak koji pripada akcionarima na bazi prestanka poslovanja	-	-
Dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima	25.135.716	(5.621.482)
Ponderisani prosječni broj običnih akcija u opticaju	125.345.318	125.345.318
Osnovna zarada po akciji (EUR po akciji) iz kontinuiranog poslovanja	0.2005	(0.0448)

30. Potencijalne obaveze

Protiv Grupe se vodi više sudskih i upravnih sporova čija ukupna vrijednost na dan 31. decembra 2013. godine iznosi EUR 13.480.253 (ne uključujući efekte zateznih kamata). Grupa je na dan bilansa izvršila procjenu potencijalnih obaveza i po osnovu iste je izvršila rezervisanje u svojim finansijskim izvještajima u iznosu od EUR 6.888.122 (2012: EUR 4.299.830) (napomena 15). Ne predviđa se da će bilo kakve materijalno značajne obaveze proizaći iz potencijalnih obaveza, osim onih za koje je izvršeno rezervisanje.

Grupa ima potencijalne obaveze za bankarske i druge garancije i ostala pitanja proizašla iz redovnog poslovanja. U redovnom toku poslovanja Grupa je izdala garancije trećim licima u iznosu od EUR 6.647,594 (2012: EUR 3.793.990)

Po osnovu postojeće regulative u vezi sa zaštitom životne sredine, Grupa je iskazala Rezervisanje za troškove koji će nastati u vezi sa rekultivacijom deponije termoelektrane Pljevlja (napomena 15). Međutim, regulativa o zaštiti životne sredine u Crnoj Gori se konstantno unapređuje i u narednom periodu mogu nastati obaveze kao rezultat promjene zakonske regulative.

31. Poreski rizici

Rukovodstvo je procijenilo, na osnovu svog tumačenja poreske regulative, da je vjerovatno da određene poreske pozicije Grupe neće biti usvojene, ako ih budu provjeravali nadležni poreski organi. U skladu sa tim, Grupa je kreirala rezervisanje za neprijavljene poreze i odgovarajuće kazne i kamate.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

32. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Sljedeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

	2013	2012
<i>(a) Prodaja</i>		
Prodaja električne energije		
- Prva Banka Crne Gore AD. Podgorica	181.192	97.278
- Rudnik uglja Pljevlja	2.000.283	1.681.853
Prihod od kamata na depozite		
- Prva Banka Crne Gore AD. Podgorica	2.547.535	3.046.775
	4.729.010	4.843.906

Grupa ne vrši fakturisanje električne energije isporučene preduzeću Montel doo, Nikšić, budući da količine nijesu materijalno značajne. Prodaja električne energije drugim povezanim pravnim licima vrši se pod istim uslovima kao i sa stranama koje nijesu povezane.

	2013	2012
<i>(b) Nabavka robe i usluga</i>		
Nabavka robe i usluga		
- Montel doo. Nikšić	-	3.285
- Rudnik uglja Pljevlja (ugalj.penali i kamate)	43.186.742	42.189.753
- A2A	2.583.000	2.957.280
	45.769.742	45.150.318

Nabavka robe vrši se po cijenama koje važe za nepovezana pravna lica.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ**Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.****32. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)**

Stanja na kraju godine proizašla iz prodaje/nabavke robe ili usluga

	2013	2012
<i>(a) Potraživanja po osnovu prodaje električne energije</i>		
Prodaje električne energije		
- Montel doo, Nikšić	-	-
- Prva Banka Crne Gore AD, Podgorica	44.915	19.604
- Rudnik uglja Pljevlja	300.483	150.946
 Kratkoročna ulaganja, dati krediti i gotovina i gotovinski ekvivalenti		
- Prva Banka Crne Gore AD, Podgorica	51.629.616	58.192.665
	51.975.014	58.363.215
	2013	2012
<i>(b) Obaveze</i>		
Nabavka robe i usluga		
- Montel doo, Nikšić	-	33
- A2A	5.710.280	7.300.280
- Rudnik uglja Pljevlja (za ugalj i kamate)	6.173.861	9.883.272
	11.884.141	17.183.585

Potraživanja od povezanih pravnih lica uglavnom potiču iz transakcija prodaje i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma prodaje. Potraživanja o svojoj prirodi nijesu obezbjeđena i nemaju kamatu.

Obaveze prema povezanim pravnim licima uglavnom potiču iz transakcija nabavke i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma kupovine. Nije vršeno rezervisanje za potraživanja od povezanih pravnih lica (2012: 0).

(c) Naknade ključnom rukovodstvu

Ključno rukovodstvo čine izvršni direktor, finansijski direktor, direktor Službe za kadrove, direktori funkcionalnih i organizacionih jedinica i članovi Upravnog odbora. Naknade plaćene ili plative ključnom rukovodstvu po osnovu usluga zaposlenog lica prikazane su u tabeli koja slijedi:

	2013	2012
Zarade i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	550.066	500.917

(d) Krediti povezanim pravnim licima

Grupa nema značajnih kredita izdatih povezanim pravnim licima.

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D., NIKŠIĆ

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2013.

33. Dogadaji nakon datuma bilansa stanja

Dana 21. februara 2014. godine, Matično društvo je potpisalo Ugovor o uslovima konverzije duga Matičnog društva po osnovu poreza i doprinosa u akcijski kapital u iznosu od EUR 45 miliona, sa Ministarstvom Finansija i Ministarstvom Ekonomije Crne Gore. Ugovor je zaključen na osnovu člana 12 Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu (Sl. list CG br. 61/2013), koji predviđa da se konverzija izvrši do kraja prvog kvartala 2014. godine. Konverzija nije sprovedena na dan izdavanja ovih konsolidovani finansijskih izvještaja, jer su pregovori Matičnog društva sa Vladom Crne Gore o sprovođenju ovog zakona i dalje u toku.

Ugovor o uslovima konverzije duga predviđa izdavanje 5.883.737 akcija Matičnog društva Vladi Crne Gore. Na taj način, učešće Vlade Crne Gore u akcijskom kapitalu Matičnog društva će se povećati za 2,02% i iznosiće 57,02%.

Na osnovu gore navedenog Ugovora, Matično društvo je ponovo procijenilo naplativost svojih potraživanja, i kao rezultat toga, proknjižilo neto iznos od EUR 5.295.076 na teret troška ispravke vrijednosti potraživanja i umanjilo potraživanja od kupaca u finansijskim izvještajima sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine. Ovaj neto trošak je rezultat sljedećih stavki:

Trošak ispravke vrijednosti	(32.575.869)
Prihod od ukidanja obaveza po osnovu poreza i doprinosa	27.280.793
Neto trošak ispravke vrijednosti	<u>5.295.076</u>

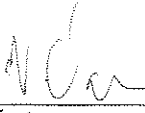
Prihod od ukidanja obaveza po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od EUR 27.280.793 je neto rezultat knjigovodstvene vrijednosti duga koji se konvertuje u iznosu od EUR 45.000.000 i procenjene fer vrijednosti akcija koje se dobijaju u zamenu u iznosu od EUR 17.719.207, utvrđenih po osnovu vrijednosti kapitala Matičnog društva na dan 31. decembar 2013. godine. U nedostatku pouzdane tržišne vrednosti akcija Društva, fer vrijednost akcija je izračunata na osnovu neto knjigovodstvene vrijednost kapitala.

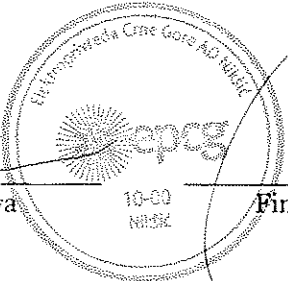
Po izdavanju akcija u 2014. godini, Matično društvo će proknjižiti Sljedeće stavke u finansijskim izvještajima sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine:

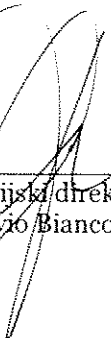
1. Ukidanje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od EUR 45.000.000. u korist pozicije rezervi u okviru kapitala (EUR 17.719.207) i u korist prihoda po osnovu ukidanja obaveza po osnovu poreza i doprinosa (EUR 27.280.793).
2. Umanjenje potraživanja od kupaca u iznosu od EUR 27.280.793 na teret troška ispravke vrijednosti u istom iznosu.

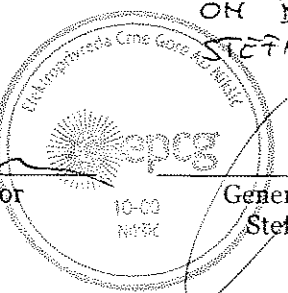
Matično društvo ne očekuje dodatne efekte na konsolidovane finansijske izvještaje, izuzev gore navedenih.

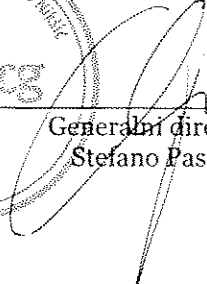
Nikšić, 29.05.2014

Šef računovodstva
Vojka Čalasan

10-00
NIKŠIĆ

Finansijski direktor
Flavio Bianco

10-00
NIKŠIĆ

ON BEHALF OF
STEFANO PASTORI

Generalni direktor
Stefano Pastori